

50
'69

FLACARA

ANUL XVIII
NR. 758
6 DECEMBRIE 1969

cînd livrarea utilajelor întîrzie

Transformatoare, micromotoare, tablouri de comandă, aparatură medicală — iată principalele produse, realizate în circa 250 sortimente, ale fabricii bucureștene «Electrotehnica». Sarcinile de plan ale fabricii pe anul în curs — sporite cu mai mult de două procente, ca urmare a angajamentului colectivului de a îndeplini sarcinile trasate de Congresul al X-lea al P.C.R. — au fost îndeplinite și depășite pe primele 11 luni. În același timp, pînă la 25 noiembrie s-au îndeplinit sarcinile de export pe întregul an 1969.

Bunele aprecieri de care se bucură — atît la beneficiarii interni, cît și la cei de peste hotare — produsele acestei fabrici au creat premisele depunerii unor susținute eforturi financiare în vederea dezvoltării și modernizării întreprinderii. În acest scop s-au alocat importante fonduri de investiții al căror rezultat — noua unitate a fabricii, amplasată în cartierul Drumul Taberei — s-ar concretiza în creșterea producției cu 65% în 1970

(față de 1969) și cu 100% în 1971.

Lucrările de construire a noii unități au început la 8 noiembrie 1968, urmînd ca fabrica să intre în funcțiune încă în 1969. Constructorii, montorii și sectorul de investiții al întreprinderii beneficiare au lucrat cu multă seriozitate. La ora actuală, pe strada Lujerului strălucesc pereții din sticlă «profilat» ai halelor de producție ale noii fabrici, ca și zidurile colorate ale blocului social-administrativ, toate la un loc adăugînd un plus de frumusețe acestui colț din Drumul Taberei. Sarcinile de plan în ce privește lucrările de construcții-montaj pe acest an au fost de pe acum îndeplinite și depășite, realizîndu-se investiții de circa 15 milioane lei. Și totuși îndeplinirea planului de investiții la toți indicatorii săi este în mare măsură rămasă în urmă. E vorba, mai ales, de livrarea utilajelor.

Pînă la finele anului vor fi date în funcțiune 7 ateliere, dar acestea constituie cu mult prea puțin în raport cu sarcinile planului de investiții.

Întîrzierile, care la 1 decembrie însumau circa 4 milioane lei la utilaje, se datorează nelivrării de către întreprinderile furnizoare a unor importante cantități de mașini, aparate, instalații ș.a. Pe lîngă neîndeplinirea contractelor de livrări de către unii furnizori externi, de notat și o serie de întîrzieri cauzate de furnizori din țară. Astfel, Fabrica de mașini-unelte și agregate-București nu a livrat încă nici pînă acum mașina de alezat, în valoare de circa 450 mii lei, pe care trebuia s-o livreze pînă la 30 septembrie. Nici utilajele contractate cu întreprinderea «Electrometal» din Timișoara (aproape 500 000 lei), nici cele de la «Independența»-Sibiu (un cuptor în valoare de circa 460 000 lei), nici diversele utilaje de la Uzina mecanică-Roman etc. nu au fost livrate în termen.

Constructorii și-au îndeplinit sarcinile, întreprinderea beneficiară a creat condițiile pentru respectarea termenelor contractuale — dar o serie de furnizori nu-și îndeplinesc angajamentele. Oare nu există nici un mijloc prin care cei ce au semnat niște contracte să fie convinși că trebuie să le respecte?

V. SAVIN

„activitate științifică la un înalt nivel“

O delegație a Societății inginerilor americani, condusă de președintele acesteia, prof. ing. Phillip Myers, și în rîndul căreia s-au mai aflat ing. Joseph Gilbert, secretarul general al acestei societăți, și prof. dr. Gary Borman, a făcut recent o vizită în țara noastră la invitația Institutului politehnic din București. Înainte de a părăsi România, prof. ing. Phillip Myers a avut amabilitatea de a ne împărtăși cîteva din impresiile domniei-sale, culese în timpul acestei vizite, ținînd totodată să releve ospitalitatea și atenția de care s-au bucurat membrii delegației pe care a condus-o.

Ing. Phillip Myers, profesor la Universitatea din Wisconsin, este specialist în domeniul mecanicii, matematicii și economiei, autor a numeroase lucrări de interes științific internațional ce tratează diferite probleme privind funcționarea și perfecționarea motoarelor cu ardere internă.

«Prima mea vizită în România — ne-a declarat oaspetele — a avut scopul de a strînge legăturile de colaborare cu inginerii din țara dv., de a cunoaște munca de cercetare științifică desfășurată de colectivul catedrei de motoare cu ardere internă a Institutului politehnic din București, condusă de prof. George Bărnescu. După cum este firesc — avînd în vedere profesia mea — am fost interesat să vizitez laboratoarele de specialitate ale Politehnicii, atît cele existente în actuala clădire, cît și cele în curs de finisare din noul local de pe Splaiul Independenței, pe care le consider demne de elogii. În cadrul aceluiași preocupări, țin să menționez că am fost plăcut impresionat de investigațiile ce se efectuează aici asupra proceselor de ardere și injecție la motoarele diesel, care, după competența dovedită, fac cinste școlii românești de motoare cu ardere internă, ale cărei lucrări se vor desfășura la București, în iunie 1970.

Am stat de vorbă și cu viitorii absolvenți ai Institutului politehnic. Am luat masa împreună cu ei la cantină, am vizitat elegatele lor cămine din cartierul Grozăvești și mi-am dat seama de excelențele condiții de viață și de studiu de care se bucură tinerii ce se pregătesc să devină specialiști de mîine ai țării dumneavoastră.

Am fost de asemeni bucurat să vizitez noul local al celui mai mare institut politehnic din România, instituție de învățămînt superior cu vechi și cunoscută tradiție. Construcția este grandioasă, iar amploarea și amenajările interioare pentru experiențele practice ale studenților, ca și cabinetele de lucru ale corpului profesoral, se situează la nivelul celor mai înalte exigențe contemporane. Cu o asemenea bază materială și cu asemenea cadre didactice — despre care aveam excelente impresii și înainte de a veni în România — Institutul politehnic din București dispune de condițiile esențiale pentru formarea de valoroși ingineri și cercetători ce vor duce mai departe realizările de pînă acum ale industriei și științei românești.

În altă ordine de idei — a subliniat interlocutorul — țin să menționez plă-

cine plătește?

Nu vrem să ne lăsăm tentați de calambururi. Totuși, vizitînd întreprinderea bucureșteană «Frigotehnica», nu ne-am putut reprimă... cîteva frisoane. Nu din cauza titlaturii sus-numitei întreprinderi și a timpului ploios, ci datorită deplorabilei situații la care s-a ajuns, grație neîndeplinirii planului de investiții pe anul în curs.

Pînă la 30 noiembrie trebuiau date în folosință două noi hale de lăcătușărie și timpărie. De asemenea se prevedeau lucrări de mărire a capacității secției mașini unelte-strungărie. Pînă la data fatidică, din planul de investiții, s-au realizat doar 5 000 000 lei. Este greu de imaginat că ceea ce nu s-a realizat pînă acum să fie dus la îndeplinire pînă la sfîrșitul acestui an. La lucrările de construcții-montaj, de pildă, nu s-a realizat nici măcar jumătate din lucrările proiectate. Rezultatul? Prin hala de lăcătușărie, care acum ar fi trebuit să producă, bate un vînt năprasnic, care spulberă mobilele de nisip depozitate

aici de cine știe cînd... Iar «plomba» proiectată la secția mașini unelte-strungărie, construcție care trebuia «să se integreze organic și eficient celor deja existente» (n.n. — vezi planul inițial, întocmit în termeni care, avînd în vedere realitatea, nu pot decît să îndoioșeze...), se prezintă sub forma unor fragmente de ziduri ce, cu anumită imaginație, pot fi luate drept vestigii pompeiene, dar construcții industriale în nici un caz.

Directorul I.I.S.-«Frigotehnica», Hans Klotzer, ne arată că întreprinderea constructoare I.C.A.P. nu și-a onorat nici pe departe obligațiile contractuale. Cu toate ședințele săptămîinale la care participă atît beneficiarul cît și constructorul, cu toate angajamentele fierbinți care se iau în astfel de ocazii, lucrările stagnează. Chiar startul în realizarea planului de investiții a fost ratat. Institutul de proiectare de pe lîngă Ministerul Industriei Alimentare a predat proiectele pentru construcții cu două luni întîrziere. Apoi întreprinderea constructoare a atacat șantierul cu prea puțină forță de muncă. De luni de zile lipsesc zidarii și betoniștii. Lipsesc apoi materialele de necesitate urgentă: instalații electrice și de canalizare. Muncitorii care trebuiau, cu începere de la 30 noiembrie, să lucreze în noile hale execută diferite operații de montaj fie în aer liber, fie în cîteva barăci metalice improvizate. Să-și imagineze oricine cu cită eficiență se poate lucra pe vînt, ploaie sau zăpadă...

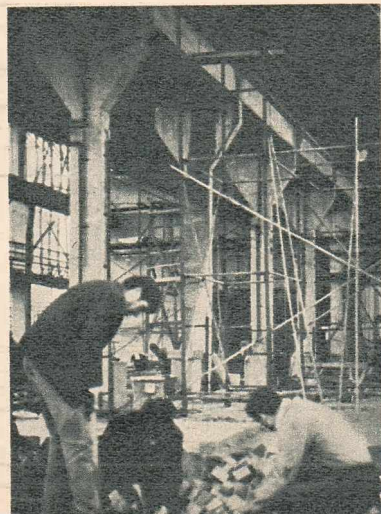
Așadar, întîrzieri de luni de zile. Așadar, utilaje achiziționate pe bani grei, degradîndu-se în ploaie. Condiții improprii de lucru și, în ultimă instanță, stagnări de producție. Se vor obține iar derogări de termene? Se vor invoca nu știu ce greutăți obiective care au dus la... etc., etc.? În ce ne privește, ni se pare că o singură întrebare, tulburătoare, fără îndoială, stă în picioare. Anume: cine plătește?...

M. HETCO

La I.I.S.-«Frigotehnica» o serie de lucrări de montaj se execută în aer liber. Motivul? Hala de montaj este foarte departe de a fi terminată. Ne întrebăm cum va decurge munca peste cîteva timp, cînd va începe să ningă?...

Doi-trei oameni execută caluparea noii secții de sudură și lăcătușărie. După aprecieri modeste, lucrarea trebuia terminată cu 3 luni în urmă.

cerea de a-l fi cunoscut personal pe președintele Academiei, Miron Nicolescu, matematician de renume mondial, ale cărui lucrări sînt prețuite și folosite de vreme îndelungată în învățămîntul superior de specialitate din S.U.A. Cu același prilej am făcut cunoștință și cu activitatea pe care o desfășoară Comisia pentru combaterea poluării atmosferei. Punctele de vedere, ideile largi ale specialiștilor români și din acest domeniu mi-au format convingerea că activitatea științifică din România se desfășoară la un înalt nivel, aflîndu-se în plină înflorire. În acest context țin să subliniez că am avut o mare satisfacție să văd puternica dezvoltare a industriei românești, numeroasele construcții și să constat, eu însumi, ritmul viu al vieții universitare și academice».

Interviu consemnat de
Adina CONSTANTINESCU

În actualitate: Învățămîntul agrozootehnic

În vederea asigurării unor cantități sporite de produse agroalimentare ca rezultat al dezvoltării intensive și raționale a agriculturii, anul acesta învățămîntul agrozootehnic se va desfășura în condiții noi, urmărindu-se un maximum de eficiență. Acțiunea a căpătat amploare și preocupă în cel mai înalt grad Direcțiile agricole din toate județele țării. În județul Dolj, de exemplu, la toate C.A.P., I.M.A. și stațiunile experimentale s-au stabilit profilurile cursurilor, s-au fixat lectorii și temele ce vor fi dezbătute în perioada de școlarizare. Azi și mâine, cadre didactice de la liceul agricol din localitate și de la Universitatea Craiova vor ține lecții model la Casa agronomului din Craiova, recomandînd viitorilor lectori predarea cunoștințelor la o înaltă ținută științifică și cu o cît mai mare finalitate practică. Pentru aceasta s-a asigurat încadrarea tuturor cercurilor cu lectori din rândurile inginerilor, medicilor veterinari, tehnicienilor agronomi și veterinari, cadre didactice care predau obiectul «agricultura și științele naturii» în învățămîntul de cultură generală.

Vor fi organizate cicluri de lecții cu

Martî seara a sosit la Moscova delegația de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, pentru a participa la întîlnirea conducătorilor de partid și de stat din R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Polonă, Republica Socialistă România, R.P. Ungară și U.R.S.S. Din delegația română fac parte tovarășii Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., președintele Consiliului de Miniștri, Gheorghe Pană, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent, secretar al C.C. al P.C.R., și Corneliu Mănescu, membru al C.C. al P.C.R., ministrul afacerilor externe. Lucrările întîlnirii au început miercuri, 3 decembrie. (În imagine: sosirea pe aeroportul Șeremetievo.)

privire la exploatarea sistemului de irigație, a terenurilor în pantă și nisipoase, referitoare la organizarea producției și a muncii, achitarea obligațiilor către stat, după specificul fiecărei unități. Tot în funcție de specificul unităților, direcția agricolă județeană în colaborare cu întreprinderea de cinematografie va definiți și trimite cicluri de filme documentare agricole ce se vor prezenta în unități în sprijinul temelor predate.

Însușirea cunoștințelor predate la învățămîntul agrozootehnic, urmată de o consecvență aplicare a lor în practica de zi cu zi a cooperativelor agricole, va duce la o creștere rapidă a productivității muncii pe ogoarele județelor patriei.

A. PETRE

pentru prima dată la locul de muncă.

Preponderent par a fi nu aspectele de nelegalitate propriu-zisă, deși își au și acestea importanța lor. Președintele comisiei de judecată din cadrul C.A.P.-Hotarele a soluționat singur, prin rezoluție, cele 5 plîngeri aflate pe rol. Comisia de la C.A.P.-Crețești a sancționat 2 cazuri de furt de cereale, nu prin aplicarea măsurilor prevăzute de lege, ci la liberă inspirație. Unele comisii (C.A.P.-Fierbinți, Budești ș.a.) s-au rezumat la măsuri de acoperire a prejudiciului.

Dar mai înainte ca aceste comisii de judecată să înfrunte subtilitatea reglementărilor juridice, mai înainte de a realiza importanța înscrisurilor pe care le întocmesc ori să fie preocupate de întărirea solemnității ședințelor, ele par să sufere de două boli ale copilăriei: multe comisii nu există decît pe hîrtie, inactivitatea lor datorîndu-se faptului că nici nu sînt sesizate de sustragerile pe care numai ele au căderea să le judece, iar altele, atunci cînd au fost sesizate, au îngropat ori au rătăcit dosarele în meandrele uitării.

Cazul șefului postului de miliție al comunei Plătărești e oarecum izolat. (Întrebat de împuternicitul Asociației juriștilor, judecătorul E. Solomon, dacă a sesizat comisia de judecată cu faptele pe care le-a descoperit și care sînt de competența comisiei, milițianul a răspuns că n-a avut timp, că a fost preocupat de campania de recoltare; dar cînd, dacă nu în campanie, avea rost să intervină prompt comisia de judecată împotriva sustragerilor din recoltă?). În schimb, în foarte multe cazuri, cei care nu sesizează comisia de judecată și preferă să sancționeze sustragerile pe cale administrativă sînt președinții cooperativelor agricole.

Căutînd explicația acestei stări de lucruri, ajungem la concluzia că nu mai este vorba numai de lipsa de îndrumare și asistență juridică, ci de lipsa de încredere a organelor din comune, conjugată cu slaba orientare a celor care au propus și ales pe componenții multor comisii.

Am înțeles rezerva președintelui C.A.P.-Fundulea față de comisie. Ce probitate mai garantează aceasta, dacă însăși soția președintelui comisiei și unul dintre

membrii ei — Petru Dumitru — au fost prinși cu cereale sustrate? Dosarele înaintate de șeful postului de miliție din comuna Ghimpați au fost pur și simplu pierdute la comisia de judecată a cooperativei agricole din comună. Cum să nu se «întimple» acest lucru, dacă secretarul comisiei — fostul casier Ștefan Ionescu — a ispășit o condamnare de 6 ani închisoare pentru delapidarea unei importante sume de bani din avutul aceleiași C.A.P.?

Dar nu este vorba numai — cel puțin în primul rînd — de încredințarea înaltei misiuni de a judeca unor oameni nedemni, ci și de categoria celor care nu sînt convinși de însemnătatea și noblețea misiunii încredințate de consătenii lor. Unii au primit această sarcină ca pe o corvoadă, alții așteaptă să fie remunerați. Membrii comisiei de la C.A.P.-Gostinari au pretins ca participările la activitatea comisiei de judecată să le fie remunerate în zile-muncă, cei de la C.A.P.-«Dezrobirea» din comuna Schitu au refuzat să participe «pe gratis» chiar la instructajul pe care juristul Vasile Anastasiu a intenționat să-l facă.

Alții se simt pur și simplu depășiți de exigența pe care trebuie să o dovedească. Nimeni nu trebuie să mențină silință în funcție pe președinta comisiei de la C.A.P.-Herăști, care, ca femeie și văduvă, a declarat că pur și simplu se simte intimidată de cei pe care comisia ar urma să-i judece.

În sfîrșit, sînt cazuri în care membrii comisii dovedesc seriozitate și bunăvoință, dar fie prin natura muncii lor (brigadieri, șoferi), fie prin faptul că locuiesc în sate îndepărtate ori au și alte sarcini obștești, nu au timp să se dedice misiunii de judecatori obștești.

*

Importanța comisii de judecată este demonstrată de însăși viața, dar viabilitatea lor nu se obține de la sine. Pe lîngă asistența de specialitate pe care Asociația juriștilor trebuie să le-o acorde în mod permanent, este necesar să se inițieze o acțiune pentru completarea cu cadrele cele mai potrivite a comisii de judecată.

Sergiu ANDON

Înalta judecată a opiniei publice

În urmă cu mai multe luni, revista noastră semnala confuzii și dificultăți în activitatea unor comisii de judecată din județul Ilfov. Am primit atunci un răspuns detaliat, analitic, prin care Comitetul executiv al consiliului popular județean recunoștea adevărul celor criticate și ne comunica măsurile concrete pe care intenționa să le ia. Cum s-a tradus în fapt acest răspuns, am urmărit cu prilejul prezentului material.

Am constatat o evidentă și susținută preocupare pentru îndrumarea membrilor comisii de judecată. Întregul activ de oameni ai legii, mobilizat prin organizația județeană a Asociației juriștilor, a participat la acțiunile organizate în acest sens. Mai mult, a fost cîștigat și sprijinul Ministerului Justiției care și-a trimis reprezentanți de prestigiu, încît

un număr important de juriști, cu cele mai diverse funcții și ocupații, de la consilieri ministeriali și procurori pînă la avocați și juriscônșulți, s-au deplasat la sediile comisii de judecată într-o adevărată campanie de inițiere a lor.

Cu acest prilej s-a marcat o substanțială îmbunătățire a activității comisiiilor, în special a celor de pe lîngă consiliile populare orășenești și comunale. Dar juriștii s-au oprit mai insistent asupra activității comisiiilor de judecată din cadrul C.A.P.-urilor, constatînd slaba activitate, uneori chiar inexistența acestora.

Or, tocmai aceste comisii sînt chemate să contribuie, prin intervenție promptă și crearea de opinie, la apărarea avutului obștesc, ele avînd căderea să judece sustragerile de mai mică valoare săvîrșite

REPORTAJ DE ȘAPTE ZILE

COPERTA ȘABLĂ
Pe șantier (arhitect Vasilica Iacob).

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1. Sectorul 1. Căsuța poștală 4112. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Printre importante acțiuni edilitare din Piața Bălcescu se numără și reconstrucția unei părți din vechiul palat al Universității, de la a cărei inaugurare se vor împlini anul acesta o sută de ani.

Istoria monumentalului palat începe în anul 1857 când s-a decis să se construiască un palat «demn de a servi de azil științei», după cum s-a exprimat prof. Gh. Costaforu, primul rector al Universității (1864-1871). Cu realizarea construcției a fost însărcinat decanul Facultății de științe, prof. Al. Orăscu, mare matematician și arhitect român din secolul trecut.

Piatra fundamentală a fost pusă de cămăcamaul domnesc Al. Ghica, în prezența membrilor Divanului Ad-hoc și a comisarilor marilor puteri europene, trimiși spre a studia instituțiile și a constata drepturile legitime ale poporului român în vederea unirii lui într-un stat național și independent.

Inaugurarea palatului a avut loc la 14/26 decembrie 1869, în același an în care Școala de medicină este înălțată la rangul de facultate și integrată Universității.

În 1874, în fața palatului s-a amenajat actuala piață, pentru a fi ridicată tot în acel an statuia lui Mihai Viteazul, opera sculptorului francez Carrier-Belleuse.

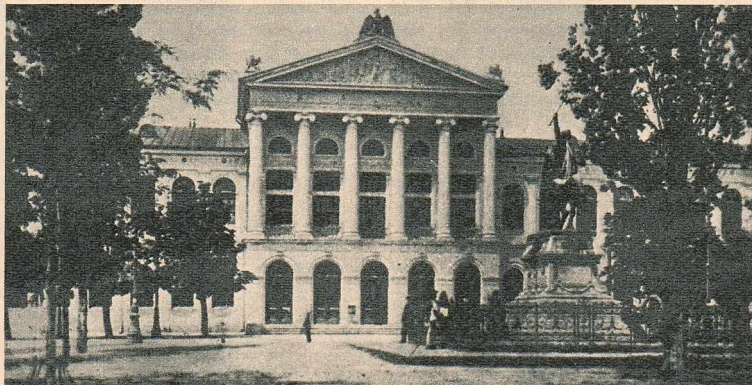
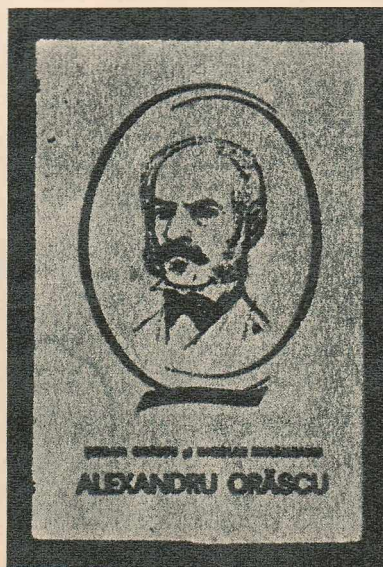
Astfel încadrat, palatul Universității — cu importante modificări aduse între 1927 și 1930 de arh. Ghica-Budești celor două aripi — a dăinuit pînă la ultimul război mondial, când, în urma unui bombardament aviatic, edificiul a suferit, în partea sa centrală, grave avarii, fapt ce a dus la demolarea acestei părți, și în locul rămas liber s-a amenajat un mic parc destinat studenților.

Anul acesta, printr-o fericită coincidență, s-a început reconstrucția părții

palatul universității se reîntregește

inaugurate acum o sută de ani și, după cum ne-a declarat arh. Vincențiu Martina de la Institutul «Proiect»-București, «din vechea construcție a Universității, sub forma originală, se va păstra numai peristilul lui Orăscu, înglobat în construcția refăcută și completată care, începînd din 1971, va adăposti Facultatea de istorie. Peristilul, din piatră sculptată, va fi în stil ionic și va păstra decorația lui Orăscu, iar pentru restul corpului în construcție, decorația lui Orăscu și Ghica-Budești».

Prof. dr. Const. SIMIONESCU

Palatul Universității din București, înainte de 1916.

Zîmbiți, vă rog! Mama și plăpîndul ei mezin, immortalizați pe peliculă, par mai degrabă cuprinși de o reflecție gravă și profund ovină decît de veselia disimulată și crispată a evenimentului. Oaia-mată este, pe drept cuvînt, complexată; prislea cel negru, cu fragilitatea piciorușelor încă neîncercate de hîrjoana pe pășunile verzi, nu este cumva un intrus? Culoarea lui neagră este prea de... oaie. Și totuși acesta e adevărul curat: prin transplant de zîgoți, la Stațiunea centrală de reproducție și combatere a sterilității la animale s-a obținut de la o oaie merinos un miel caracul. Deh! Singele albastru...

sala pașilor pierduți

ÎN NUMAI 30 DE MINUTE, Vladimir Grigorescu din Brașov a comis cu autoturismul său trei accidente grave de circulație. La miezul nopții de 21/22 noiembrie a izbit în mare viteză o motocicletă cu ataș pe care a proiectat-o într-un «Wartburg» ce staționa. Și-a continuat goana nebună, iar în fața complexului comercial din cartierul Steagul roșu s-a urcat cu mașina pe trotuar și l-a lovit pe pietonul Ioan Iancu. Fugînd și de la locul celui de-al doilea accident, l-a călcat într-o intersecție pe I. Doboș. Apoi s-a dus acasă și s-a culcat.

*

JUDECAREA GESTIONARULUI Ion Todirică la locul de muncă a reprezentat, probabil, un «spectacol» de succes pentru persoanele din conducerea cooperativei Tehnica confecției din Iași. Așa doar înțelegem de ce, după ispășirea pedepsei, dumnealor s-au grăbit să-l reangajeze pe un post de așa-zis manipulant, post despre care mai peste tot se știe că e un refugiu formal pentru cei care nu mai pot fi numiți gestionari. Actul îl nu a durat prea mult: 20 779 de lei.

*

MAI PE ȘLEAU au procedat cei din conducerea cooperativei de consum din Siliștea, județul Constanța: l-au angajat pe recidivistul Gheorghe Zamfir chiar în funcția de gestionar. Este bine să precizăm că legea interzice unor asemenea indivizi administrarea bunurilor obștești nu de azi, de ieri, ci din anul 1960. Mereu s-a atras atenția asupra pericolului de a încredința gestiuni celor care au suferit condamnări pentru infracțiuni îndreptate împotriva proprietății socialiste, mereu s-au făcut acțiuni pentru depistarea și scoaterea din funcție a acestor elemente, dar cei de la Siliștea tot nu s-au conformat. Vor fi crezut că experiența lui Gheorghe Zamfir este prea prețioasă. Acum s-au văzut rezultatele: într-un singur an el a delapidat 191 307 lei.

*

ȚINELE nu era de vină. L-au luat cu ei Marin Florea și Tudor Moga din Chirnogi-Ifov cînd s-au dus, călare, să fure ceapă de pe tarlăua C.A.P.-Mitreni. În timpul operațiunii lor nocturne, cei doi au prionit caii și dulăul. Surprînși de paznici, hoții n-au mai apucat să dezlege animalele. Degeaba au rupt-o la fugă, nevinovatele patrupele au ajutat la prinderea lor.

A. SERGIU

un pasaj cu... cîntec!

Ați rămas fără bilet la concertul Filarmonicii? N-ați mai găsit locuri la viitoarea premieră de la Operă? S-a comandat festivalul de muzică ușoară la care urma să vă duceți cu logodnica? Nu e cazul să vă faceți inimă rea! Vă recomandăm un remediu comod, eficient și, pe deasupra, gratuit!

«Remediul» se află în plin centrul Bucureștiului, legînd Calea Victoriei de strada Academiei și purtînd numele de «Pasajul Bijuteria». Că denumirea pasajului nu mai are de mult nici o conținută cu «conținutul» său, n-ar fi un lucru deosebit de important. Mai puțin

banal ni se pare însă ce se petrece acolo.

Să ne explicăm: în acest pasaj funcționează numeroase magazine «consignația», de toate specialitățile, de la aparate fotografice la produse cosmetice, de la obiecte de artă la pantofi de bal, de la magnetofone la rochiile de seară, de la... la... Nimic neobișnuit în asta; fiecare mare oraș din lume, fie că se cheamă Chicago sau Paris, Bombay sau Port Said, are o «consignație» a lui, care într-un fel sau altul se integrează în pitorescul local.

Numai că pasajul «Bijuteria-Consignația» are un «ce» al său care îl deosebește fundamental de confrăți sau consurori intru profil: el s-a transformat de mult într-un templu al muzicii de toate genurile, care i-ar îndreptăți mai degrabă denumirea de «Pasajul Euterpei». Căci, pătrunzând dinspre Calea Victoriei, nici n-apuci să faci doi pași și valuri de armonie te iau în primire, mai ceva ca la intrarea în incinta paradisului. Este drept, acest val de melodii are o rezonanță destul de cacofonică, în el dizolvându-se cu dezinvoltură toate genurile de muzică existente la ora actuală pe Terra sau în spațiile siderale, de la muzica infraușoară la cea supragrea. Înotînd cu curaj în acest ocean muzical te poți trage, după preferință, spre sectorul simfonic sau spre cel folcloric, dacă nu cumva te îndeamnă inima să te alături muzicii de jaz.

Ce se întâmplă, de fapt? «Producătorii» diferitelor genuri de muzică oferită gratuit trecătorilor nu sînt altceva decît profesioniști ai comerțului clandestin care, oferind spre vânzare microradio-receptoare de cele mai felurite proveniențe, procurate de multe ori cu ajutorul celor cîțiva centimetri în plus cu care le este înzestrată mîna stîngă, își fac reclamă «mărfii», punînd-o să se exprime cu maximum de intensitate disponibilă. În jurul lor, numeroși gurăscă, între care și eventualii amatori de chilipiruri, pipăie «marfa» pe toate părțile. Ca la iarmaroc!

Privind mai atent, observi că nu numai «muzica» este oferită aci spre vânzare, ci o gamă întreagă de mărfuri cu nimic mai puțin variată decît cea aflată în magazinele «Consignației». Cu alte cuvinte, o concurență bine susținută, pe cît de neloială, pe atît de ilicită.

Frumos e că nu se sesizează nimeni. În noțiunea de «nimeni» includem și Inspectoratul miliției municipiului București aflat pe Calea Victoriei, exact în fața sus-amintitului pasaj.

Să nu treacă oare nici un lucrător de la acest inspectorat prin pasajul cu pricina?

Să n-aibă nici unul ureche muzicală?

Mircea NOVAC

5 minute cu Virginia Zeani

Pentru a treia oară ne-a vizitat țara soprana Virginia Zeani, care a cîntat la Cluj și Timișoara în «Traviata» și «Aida». La Electrecord, soprana a făcut o serie de imprimări — «Aida», «Manon Lescaut». La întrebarea noastră: «Ce vă determină să ne vizitați atît de des?» — soprana ne-a confirmat: «Publicul românesc, cald și primitor și care știe să aprecieze calitățile artistice».

— Cînd ați debutat și unde?

— Am debutat în anul 1948 la Bologna în «Traviata».

— Pe ce scene mari ale lumii ați cîntat?

— În America, la Metropolitan, în Italia, la Scala din Milano, Spania etc. cu Mario del Monaco, Di Stefano, Benjamins, Aureliano Pertile — dar trebuie să vă mărturisesc că succesul din România m-a impresionat mai mult și mi-a dat mari satisfacții. Desigur, atît eu cît și soțul meu, Nicola Rossi Lemeni, iubim muzica ușoară și muzica populară românească, care este plină de ritm și variație.

— Am dori să știm dacă și în anii viitori ne veți vizita?

— Mai mult ca sigur că voi veni și anul viitor împreună cu soțul meu, care pregătește «Oedip» de George Enescu. Voi veni de asemeni și la Festivalul «Enescu», care mă interesează foarte mult.

Marie-Louise PLEȘOIANU

evocare: V. Voiculescu

Ziua de duminică a îmbrăcat straie de sărbătoare pentru locuitorii satului Pîrscov (Buzău). Într-un decor impresionant, evocînd deopotrivă bogăția de culoare din poezii dar și trumuseșea tradițiilor și elementelor folclorice locale, au fost prezentate, pe rînd — de către profesori, de membri ai familiei poetului, de colegi de școală și de către consăteni ai scriitorului — personalitatea de medic și de om de litere (poet, prozator și dramaturg) a autorului «Destinului» în cadrul unei ample manifestări culturale

«Festival V. Voiculescu — 85 de ani de la naștere». Evocărilor, pline de culoare și farmec, le-au urmat recitări din creația poetică (susținute de actori-amatori din județ) și scurte dramatizări din povestiri (în interpretarea unor formații ale Casei municipale de cultură din Buzău). În încheierea festivalului a avut loc un recital de poezie (în lectura autorilor) din creațiile literare ale membrilor cenaclurilor literare din județ.

Florentin POPESCU

surpriză: Voicu la pupitru

De aproape trei decenii «cap de afiș» al vieții concertistice din țară ca și din marile centre muzicale de peste hotare, violonistul Ion Voicu va oferi în curînd melomanilor surpriza apariției sale într-o ipostază inedită: șef de orchestră.

— Era un vis mai vechi, ni se destăinuiește Ion Voicu, întrerupînd pentru cîteva minute o repetiție cu formația pe care a alcătuit-o recent și pe care se gîndește s-o numească Orchestra de cameră «București». Turneul întreprins la noi în primăvară de celebra «Menuhin Festival Orchestra» a constituit pentru mine îndemnul hotărîtor. Orchestra lui Yehudi Menuhin era într-adevăr exemplul ideal pe care-l aveam de urmat pentru a face din visul meu realitate. Am apelat, ca și ilustrul meu model, la colaboratori de veche și statornică reputație, ca și la o serie de tinere talente. Printre cei 27 de membri ai orchestrei «București» se află «autorități» în materie, ca artistul emerit Alexandru Rădulescu, ca Radu Zvorișteanu, concertmaistrul Orchestrei simfonice a Radio-televiziunii române, ca excelenții instrumentiști Ion Bădănoiu, Emil Biclea, Al. Nicolae și alții.

Repertoriul nostru a și înscris un prim lot de lucrări celebre din literatura camerală preclasică și clasică, ilustrată de semnăturile Corelli, Vivaldi, Mozart, iar la prima noastră apariție în public, în ianuarie viitor, eu voi susține și partea solistică într-unul din concertele de vioară și orchestră de Johann Sebastian Bach. Nădăjduiesc să nu dezamăgim așteptările publicului nostru. Intenționăm să participăm în toamna viitoare la cea de-a V-a ediție a Festivalului internațional «George Enescu». Confruntarea în acest cadru de deosebit prestigiu va fi edificatoare pentru perspectivele formației noastre...

S. MAXIM

de la Babadag la... Troia

Cine n-a auzit de Troia? Vestită nu numai datorită epopeilor homerice, ci și importanțelor descoperiri arheologice făcute la sfîrșitul secolului trecut, cînd după săpături care au durat ani de zile au fost scoase la lumină 9 straturi, perfect suprapuse, conținînd bogate urme de civilizație umană. De curînd, doi arheologi români, cercetătorul principal Morintz Sebastian de la Institutul de arheologie al Academiei și Simion Gavrilă, directorul Muzeului de istorie din Tulcea, au descoperit pe malul lacului Babadag vase din ceramică, perfect asemănătoare cu cele găsite la Troia în stratul cunoscut sub denumirea VII B.2. Căror împrejurări se datorește asemănarea dintre ceramica descoperită pe malul lacului Babadag și cea găsită la Troia? După părerea arheologului Morintz Sebastian, tipul respectiv de vase n-a fost importat. Dimpotrivă, fabricat mai întîi aici, a fost

după în străvechea cetate de pe litoralul nord-vestic al Asiei Mici prin migrarea din regiunile noastre, încă în epoca fierului, a unor meșteri ceramiciari aparținînd populației tracice. Este vorba de o ceramică lucrată de mînă, pe care cei din Troia au folosit-o, deși mai înainte (așa cum s-a descoperit într-un strat de cultură mai veche: al 6-lea) foloseau o ceramică mai avansată, lucrată la roata olarului.

Ceramica aceasta, prezentă și la noi, și la Troia, a fost descoperită cu prilejul unor cercetări care au drept scop să scoată la lumină modul de viață al populației din Dobrogea în perioada de la începutul epocii fierului (circa 1 000 de ani înaintea erei noastre). Investigațiile durează de 9 ani și s-au soldat pînă acum cu scoaterea la lumină a urmelor unei așezări destul de întinse, fortificate, cu numeroase urme de locuințe și foarte multă ceramică, care, pe lîngă vasele asemănătoare celor din Troia, cuprinde și foarte multe exemplare deosebit de bine realizate și bogat ornamentate, dovedind stadiul de cultură înaintat al unei populații care, cu milenii în urmă, a trăit în nordul Dobrogei de azi.

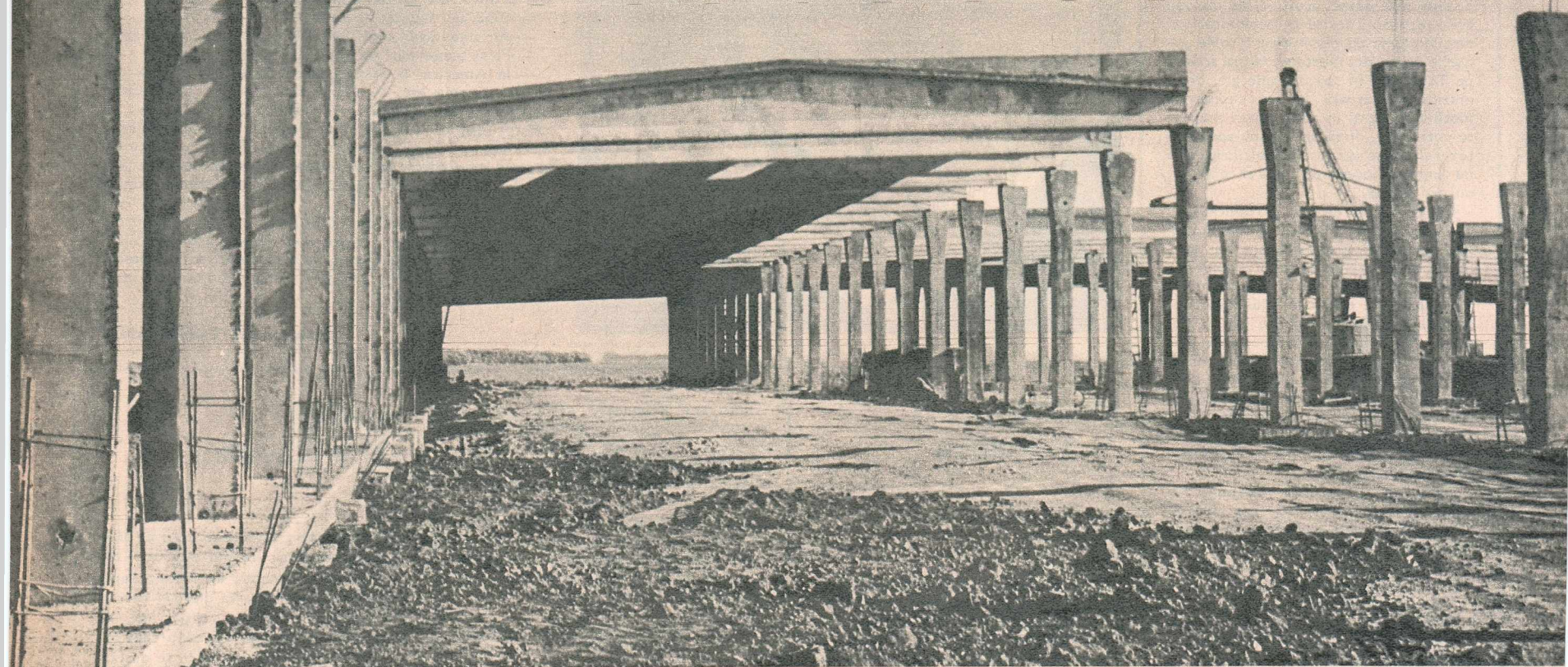
F. U.

Un produs
al ceramicarilor
care au trăit
cu mii de ani în urmă
pe malul lacului Babadag.

PE „FRONTUL DE IARNĂ” NIMIC NOU...

Anchetă de Viorica CIORBAGIU
Fotografii de Elena GHERA

S-au adunat destui ani de când lunile cu viforniță nu mai înseamnă pentru șantierele de construcții un răstimp de «relax». Între 15 noiembrie și 15 martie, așa-numitul front de iarnă a devenit, prin perpetuare, tradițional. Nu-i deci nimic nou în faptul că mijlocul lui noiembrie trebuie să găsească fiecare șantier pregătit a înfrunta surprizele iernii. Există, ce-i drept, adevăruri mai mult decât evidente care scapă atenției, tocmai fiindcă se găsesc prea la îndemână. Așa o fi și cu frontul de iarnă... Mai ales că toamna aceasta părea a se prelungi pînă la apariția ghiocelilor. Dincolo de extravagantele anotimpurilor, calendarul are însă rigorile sale neînduplecate. Chiar cu riscul de a repeta și noi un lucru arhicunoscut, mărturisim că rațiuni calendaristice ne-au dictat rîndurile care urmează...

EȘECUL DE PE STRADA «ÎNVINGĂTORILOR»

Șantierul Fabricii de produse din carne de la Popești-Leordeni are ambiția să isprăvească într-o lună ce n-a făcut într-un an. Temerară hotărîre! Te-ai putea lăsa tentat să aplauzi și să scrii un reportaj despre eroismul în muncă, dacă n-ar interveni luciditatea analizei unor detalii:

Obiectivul economic sus-amintit a întrunit coate condițiile legale pentru deschiderea șantierului în mai 1968. Țărușul care a inaugurat lucrările de bază s-a implantat în sol abia peste 11 luni. Cu ce treburi s-a consumat aproape un an de zile, dacă, practic, silueta

viitoarei fabrici putea fi întrezărită doar din liniile trasate pe hîrtie de calc? Inginerul Constantin Trifan (locțiitorul șefului de șantier) ne oferă câteva deslușiri din «istoricul» acestei lucrări, la care n-a participat pe de-a-ntregul fiind dintre cei ce s-au urcat pe parcurs în «trenuși» cu mii de minute întîrziere. Aflăm, asadar, că între constructor și proiectant s-au dus îndelungi tratative pentru definitivarea soluției de grinzi prefabricate din beton. Proiectantul pretindea un tip special, care nu se fabrică în industrie, dar care, conform calculelor sale, costa mai ieftin. Constructorul nu se dădea nici el bătut, argumentînd că nu are un poligon cu instalații adecvate pentru confecționarea acelor grinzi prevăzute în proiect. Și uite așa s-au scurs o lună, două, unsprezece, timp în care nu se întîmpla nici o minune și fabrica nu creștea singură. Pînă la urmă (de cîte ori de tîrziu?) a intervenit fostul minister al industriei construcțiilor și a pus capăt cirovălelor sterile, patronînd o soluție de compromis: grinzi executate de fabrică și suprabetonate pe șantier. Chiar dacă nu sîntem specialiști ne dăm seama lesne cu cît spor se montează asemenea coloși, suportînd și operații intermediare. În sfîrșit, trecînd peste aceste dificultăți, întrebarea este dacă întreprinderile furnizoare de prefabricate vor putea să onoreze comenzile făcute cu specificația «expres». Și cînd?

Am fost pe șantier după 15 noiembrie. Stîlpi înalți, coridoare străjuite de stîlpi și deasupra cer, foarte mult cer. Decorul era într-adevăr copleșitor, dar cum o să se mai lucreze în lunile care urmează fără acoperiș și fără împrejmuiri laterale? Că oricît am încerca să ne păcălim, de îngheț și ninsoare

tot o să avem parte. Or, pe șantierul Fabricii de produse din carne, frontul de iarnă nu este decît o simplă enunțare. Și anul viitor pe vremea asta, la Popești-Leordeni planul prevede încheierea pregătirilor pentru intrarea în funcțiune a fabricii. Greu de închipuit că sînt șanse ca să mîncăm curînd sandvișuri cu șuncă sau salam provenind de la această adresă.

Contrar «obiceiului», unele utilaje tehnologice au și ajuns pe șantier ca niște musafiri sosiți prea devreme. Rînduite pe lîngă pereții unei magazii, bijuteriile de culoarea argintului sînt păzite de un ciine slăbănog, forțat de un lanț să împărțască soarta mașinilor nedorite. Dar oare cotarla poate să scutească utilajele de influența nefastă a intemperiilor?

Am fi dorit foarte mult să aflăm care sînt opiniile beneficiarului asupra perspectivei acestei ample investiții ale industriei alimentare. Ne așteptam să-l găsim pe directorul sau pe inginerul șef al fabricii acolo, în decorul stîlpilor și-al macaralelor, dar nu era nici unul dintre ei. Nici măcar dirigintele beneficiarului. Am aflat că sediul conducerii acestei fabrici inexistente (care primește totuși salariu din fondurile de investiții!) se află pe strada Învîngătorilor nr. 31. Numele străzii parcă a fost ales anume ca să sublinieze un eșec indubitabil. Cel puțin pînă la ora actuală. O întîrziere de 11 luni, recuperată printr-un ritm somnolent, nu poate sugera optimism. Poate doar așa, declarativ. Că la șantierul acesta se țin multe ședințe. La una dintre ele am fost invitați și noi... «Să veniți marțea viitoare, cînd o să fie o ședință importantă. O să vedeti: ne luăm angajamentul ca pînă în

10 decembrie să montăm toate grinzele. — Și o să le montați?

— Ei, nu chiar pînă în 10, dar pînă la sfîrșitul anului, sigur».

Cu asemenea asigurări, îți vine să crezi că termenul de intrare în funcțiune se va amîna pe cine știe cînd.

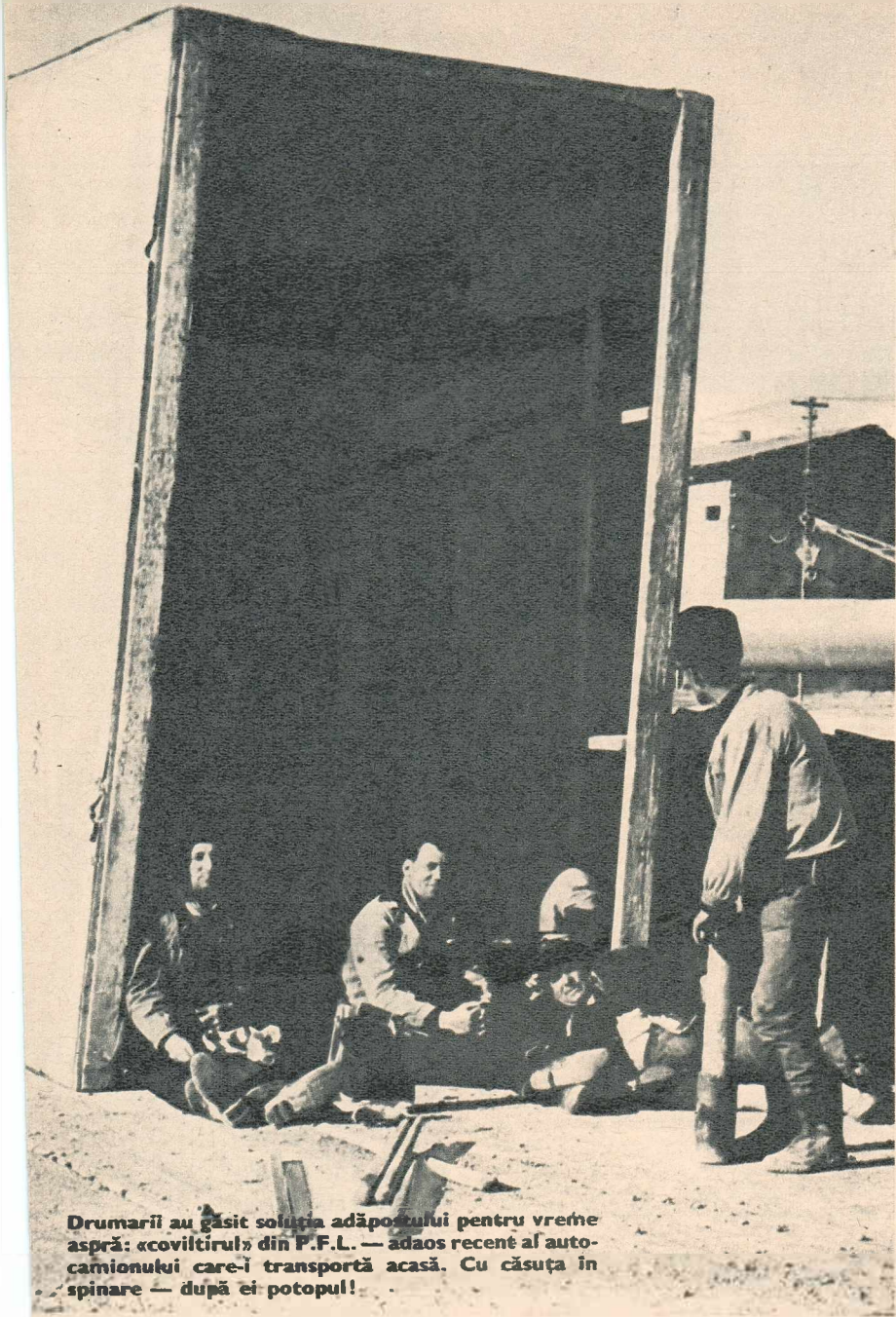
SANTIERUL S-A DESCHIS DAR CONSTRUCTORUL NU ȘTIE...

La Banca de Investiții am primit asigurări că pe platforma industriei ușoare din cartierul Ghencea vom găsi două șantiere noi: stația-pilot pentru înlocuitori de piele și o secție a «Țesătorilor reunite». Sigur, părea foarte ispititor să fii, chiar pentru puțin timp, martorul forfotei constructorilor, care se zoresc să-și pună la adăpost schelele înainte de primul îngheț. Dar, spre marea noastră dezamăgire, la stația-pilot începuse abia, timid, săparea gropilor pentru fundații. Cum așa? — ne-am exprimat nedumerirea față de șeful șantierului, ing. T. Anghelescu.

— Noi așteptăm deschiderea șantierului încă de la sfîrșitul lunii martie. Dar...

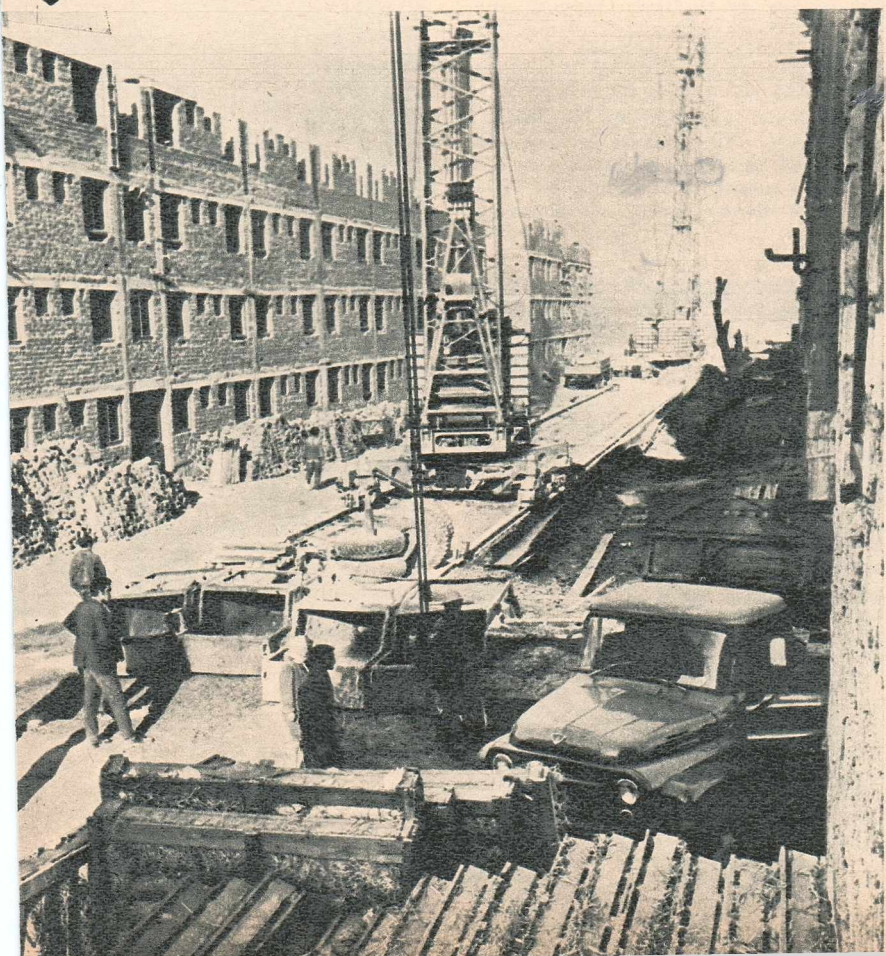
Din nou ne-a fost dat să ascultăm o poveste despre un proiect care n-a fost gata în martie, ci în iunie, apoi în iulie s-a restituit pentru refacere, în septembrie au intervenit iar modificări «și se pare că nici acum completările nu au fost terminate».

Nu vom reține atenția cititorilor cu întregul cortegiu de amănunte privind fazele proiectului pentru stația-pilot ale cărei produse le așteptăm cu toții nerăbdători. E destul să amintim un singur detaliu care este, după părerea noastră, definitiv: În ajunul începerii lucrărilor s-a constatat

Drumarii au găsit soluția adăpostului pentru vreme aspră: «coviltirul» din P.F.L. — adaos recent al auto-camionului care-l transportă acasă. Cu căsuța în spinare — după ei potopul!

Pe strada Ziduri între Vii constructorii dau o bătălie năprasnică pentru încheierea anului cu toate apartamentele predate. «Dacă am fi avut front de iarnă...» Vor reuși? Nu vor reuși?

În loc de martie, sfârșitul lui noiembrie: Șantierul stației-pilot pentru piele sintetică experimentează deocamdată posibilitatea transformării iernii în primăvară veșnică.

că pe amplasamentul stației trec niște cabluri electrice, din care cauză lucrarea trebuie deplasată lateral cu câțiva zeci de metri. Știe toată lumea că un teren pe care s-a hotărât să se ridice o construcție trebuie investigat și din punct de vedere geologic. Proiectantul să fi sărit peste această operație inițială și elementară? Sau cablurile sînt atît de adînc îngropate în pămînt, încît «descoperirea» lor în ceasul al 12-lea trebuie brevetată drept invenție?

Cînd i-am pomenit șefului de șantier despre cel de-al doilea obiectiv — secția întreprinderii «Țesătoriile reunite» — surprinderea sa a fost fără margini. Știa, așa vag, că șantierul 803 al întreprinderii de construcții-montaj nr. 8 e vorba să construiască și o secție de pinză pentru impregnatul tuburilor de cauciuc, dar... Ei da, finanțarea pentru începerea acestei lucrări s-a deschis pe data de 6 octombrie 1969. Noi am purtat amintita discuție în 21 noiembrie anul curent și constructorul de fapt și de drept nu aflate încă nimic. Poate va afla într-o bună zi, dar de ce organizare pentru timp friguros mai poate fi vorba atunci? Se vor cheltui banii afectați lucrărilor pregătitoare într-un chip mai mult sau mai puțin util, data «atacării» șantierului va figura în scripte, dar pînă în martie-aprilie nu se va realiza, practic, nimic. Și în justificările întîrzierilor nu va apărea nici un element nou. Se vehiculează în astfel de ocazii stereotipe formula: «Nu am avut asigurat frontul de lucru pentru iarnă». Impersonal. Fără adresă, fără conștiință...

NIMENI NU E DE VINĂ?

Graficele de șantier au rostul să stabilească ordinea logică a operațiilor specifice în construcții, cu durata lor, să fie adică

oglinzi fidele ale mersului unei lucrări de la început pînă la sfîrșit. Un început și un sfîrșit stabilite riguros cu rigla de calcul.

«...Și totuși graficele sînt, din păcate, un element foarte labil, ne mărturisise șeful șantierului 803. Iată, bunăoară, sperînd că vom putea deschide mai devreme șantierul stației-pilot, am comandat pentru data de 30 octombrie grinzi și chesoane prefabricate. Ne apropiem de sfîrșitul anului și n-am primit nici de la Brașov, nici de la București vreo confirmare a comenzii. Lipsa corelațiilor de tot felul ne obligă să modificăm și graficele».

Față de asemenea explicații îți îngheață pe buze orice urmă de replică. Îți compătimești sincer, din toată inima, pe constructori și te felițiți în gînd că ți-ai ales o altă meserie. Da, dar dacă ești reporter vrei să afli totuși cine încurcă ițele, cine e de vină că graficele nu pot fi grafice, că termenele nu se respectă, că avuția țării capătă cu întîrziere felurite bunuri pentru a căror producție se cheltuiesc fonduri uriașe. Dintr-o dată te vezi prins într-o aventură absolut fantastică: toată lumea are dreptate, toți se străduiesc, toți întîmpină grave neajunsuri și, pînă la urmă, nimeni nu e de vină. Constructorul se plînge de proiectant, proiectantul acuză lipsa de înțelegere a constructorului, beneficiarul nu încheie contractele la timp, furnizorul întîrzie livrarea comenzilor. Un cerc vicios în care te învîrtești pînă cînd te apucă amețeala.

«Iată, ne spunea inginerul Constantin Trifan, a început construcția halei principale fără ca mai întîi să se termine drumurile de acces în șantier. Cum s-ar fi transportat grinzile dacă era o toamnă ploioasă? Apropos de transport: fabrica va beneficia, obligatoriu, de o cale ferată. Oare nu era bine să se

LA AGIGEA,
BIOLOGII
DESCIFREAZĂ
ENIGMELE
MEREU REÎNNOITE
ALE
MĂRII NEGRE,
DESCHID DRUMUL
SPRE RECOLTE...
ACVATICHE

Într-un anumit fel omenirea se află astăzi cam la aceeași răspintie la care s-au găsit strămoșii noștri preistorici. Dacă ei au putut supraviețui și face față nevoii crescînde de hrană, pe măsura creșterii populației lor — creștere inevitabil legată de sărăcirea vînatului și de greutatea tot mai mare de a-și strînge hrana — aceasta s-a datorat faptului că ei s-au deprins a lucra pămîntul, că au învățat să cultive și să selecționeze animale și plante de uscat, animale care l-au pus pe omul acelor vremuri la adăpost de instabilitatea climatului, de vicisitudinile vremii.

Pentru ca omenirea de mîine să poată face și ea față ritmului său uluitor de creștere, trebuie nu numai să sporească pe toate căile suprafețele arabile ale planetei și producția la hectar a uscatului, dar să învețe să domine și să cultive și oceanul, să selecționeze și să crească în largul lui (nu numai la țărm) cît mai multe plante și animale folositoare hranei și industriei alimentare, să înlătore răpitorii, să folosească îngrășăminte de apă etc.

...Aceste remarci ale distinsului oceanolog român dr. docent Mihai Băcescu, membru corespondent al Academiei, constituie, credem, cea mai nimerită introducere în călătoria pe care vă invităm s-o întreprindeți împreună cu noi în adîncurile Mării Negre. «Portul» de îmbarcare va fi, de data aceasta, Stațiunea de cercetări marine-Agigea.

Peste 200 de studenți și cercetători — la care se adaugă 20 de specialiști din străinătate — lucrează anual în laboratoarele de pe țărmul mării. Aci se organizează și rodnice sesiuni și consfătuiri științifice. De exemplu, între 24 și 26 octombrie a avut loc la Agigea cea de-a 16-a sesiune științifică a Facultății de biologie din Iași, la care peste o sută de cadre universitare și cercetători au prezentat comunicări științifice. Tot anul acesta s-a desfășurat la Agigea, sub egida Asociației mediteraneene de biologie marină și oceanologie, sub direcția acad. prof. Eugen Pora, primul curs internațional de biologie marină din țara noastră.

(Continuare în pag. 24)

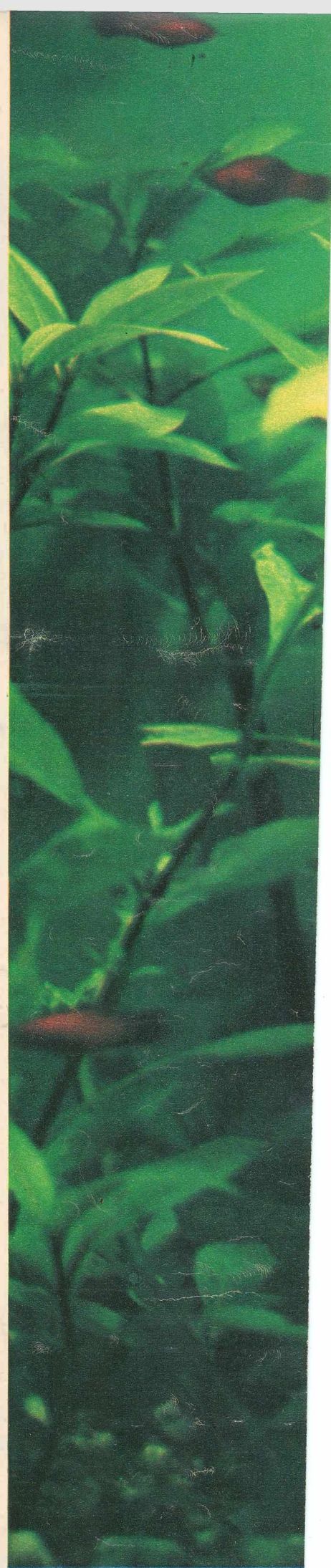
Cercetătorul Adrian Telembici și laboranta Iuliana Dina, din cadrul laboratorului de fiziologie animală, selectează midii în vederea stabilirii condițiilor lor optime de viață și dozării unor compuși ai organismului lor, care intră în mod curent și în alimentația omului. Este interesant de menționat aci cum se «colonizează» aceste viețuitoare. Ne referim, mai precis, la formarea de culturi de midii și stridii. Se aruncă în mare plăci de cupru, iar midiile se prind de aceste plăci. Apoi sînt extrase cu ușurință din apă, o dată cu plăcile de cupru, de care sînt atașate (deoarece în singele lor există elementul cupru). Este, așadar, suficientă existența unui singur element asemănător pentru a se crea o afinitate — este drept — de un fel cu totul deosebit.

Aceste alge se nasc din săruri de mare și raze de soare. Apoi sînt mîncate de animale foarte mici. Animalele foarte mici sînt mîncate de pești. Peștii sînt mîncăți de oameni. Iar printre oameni se găsesc și cercetători care extrag din mare alge, apoi încearcă să le cultive în laborator. Și totul începe de la început... Iată și microistoria algelor din fotografia noastră.

Dintr-o algă se pot extrage substanțe chimico-farmaceutice; ea reprezintă însă și una din cele mai importante surse de hrană ale mării. Fiind foarte bogate în vitamine și săruri minerale, algele influențează creșterea și sînt folosite cu succes și în hrănirea animalelor domestice.

În laboratorul de fiziologie vegetală, unde este făcută fotografia de jos, se studiază influența unor factori ai mediului extern (salinitate, lumină, temperatură) asupra principalelor procese de metabolism la algele marine, pentru a cunoaște condițiile care favorizează buna lor dezvoltare.*

De asemeni s-a început transpunerea în cultură a unor specii de alge macrofite marine, în scopul găsirii posibilităților de cultură organizată a acestor plante creatoare de substanțe organice, cu întrebuințare în cele mai diverse ramuri ale activității umane.

Text de Alexandra TÂRZIU
Fotografii de Aurel MIHAILOPOL

lanurile verzi ale mării

Cota 104 (SUB CÎRLIG)

Bucureșteanul s-a obișnuit de-acum cu noul peisaj din Piața Bălcescu. Teatrul «s-a conturat» și pentru privitorul de afară, parcajul subteran «merge», ca să folosesc termenul unui constructor, iar deasupra tuturor se înalță, încet dar sigur, marele hotel «Intercontinental». Douăzeci și patru de etaje, douăzeci și șase de niveluri, optzeci și nouă metri înălțime finală. Privit din colț, de la fostul ceas, întregul șantier îți lasă impresia, la început, a unui spectacol în curs de montare. Cu cât îl privești mai atent, îți dai seama însă că «piesa se joacă». Naționalul, și cu tot ce-l înconjură, își prezintă douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, fără pauze și expoziții de foaier, prima sa premieră. Regizor principal, regizor secund, regizor de culise — șef de șantier, ingineri, maiștri; scenografi, mașiniști, electricieni, și o întreagă recuzită dirijată și administrată cu grijă. Lipsesc actorii, actorii profesioniști. Aici, pe această mare scenă a șantierului, își trăiesc existența cotidiană, își joacă piesa înșiși eroii. Poate cândva se va găsi dramaturgul care să reconstruiască, din esențe, ceea ce se petrece acum, aici, în văzul lumii, și actori care să încerce, cu talent și dragoste, să dea din nou viață celor care dau viață șantierului.

Dar pînă atunci... Aici plouă rece, mărunț, insistent. Aici va ninge, aici va bate vîntul, va fi ger și palmele se vor lipi de metal... Aici oamenii muncesc, caută soluții (cum este mai bine să fie montată macaraua-turn?), și în baraca din plăci prefabricate, încălzită cu un radiator electric, inginerul Marius Ionașcu, împreună cu alți colegi, desenează, calculează o soluție, două, trei, «care o fi cea bună?»; într-o cameră imensă, cu pereții acoperiți de grafice și schițe, cu telefonul ținut cu umărul la ureche, șeful șantierului, Eugen Nițescu, reclamă ritm constant, indiferent de timp, pregătește ședința decadală și caută mental o relație care să grăbească vindecarea de lombosciatică a maestrului Bărbulescu; iar sus, în cușca macaralei, la 57 de metri, cînd am discutat cu el, la 69, cînd citiți dumneavoastră, și la 104 — cota maximă sub cîrlig — cînd va înflori liliacul și va fi luna mai, își joacă piesa sa macaragiul Nicolae Ioniță.

De ce se află el aici, la punctul cel mai responsabil care se poate acorda unui macaragiș în București, este ceea ce am încercat să aflu.

Pe cititorul dornic de senzațional îl avertizez că în viața acestui om nu s-a întîmplat nimic exploziv, nu a fost nimic sau aproape nimic ieșit din comun. S-a născut în comuna Biltana, la 13 februarie 1940. Pînă cînd a terminat școala generală, se culca și se trezea în același sunet ritmic al ciocanului, în mirosul devenit familiar, aproape plăcut, de piele, talpă și pap de cizmărie. Și-a făcut copilăria printre calapoade, cuie de lemn și fel de fel de încălțăminte veche, ruptă, adusă la reparat. Tatăl îl vroia cizmar.

Putea să facă o sută de lucruri în viață, putea să apuce pe orice drum dorea. A ales drumul care duce spre șantier. A poposit trei ani la școala profesională din București, după care, dorind un singur lucru: să muncească, visînd un singur lucru: să muncească, a pornit spre un oraș care își anunța în presă, cu litere mari, existența viitoare — Onești. A lucrat la rafinărie pe un cilindru compresor, construind drumuri, a trecut apoi pe un tractor cu șenile, transportînd materiale pentru orașul care se grăbea să se ridice. Oamenii munceau, trăiau, se bucurau de viață, voiau să se iubească în apartamente cu încălzire centrală și să-și trimită copiii la școală, și școala să fie nouă și spațioasă, și el, pentru toate acestea, transporta materiale, cărămidă, fier, beton, prefabricate — toată recuzita unui șantier.

A cunoscut o fată din Piatra Neamț și era gata să intre în ciclul normal, calm, firesc și frumos al vieții. Dar a venit timpul să meargă militar. Cînd s-a întors din armată, o vreme a uitat-o sau poate nu. Nu are nici o importanță. Lucra acum în Balta Albă, apoi în Pajura, pe o macara Pionier, iar seara, șase luni de zile, seară de seară, a urmat un curs pentru macarale-turn. Spune că-i place înălțimea, aerul tare, că-i place să se afle singur, acolo sus, punînd, cu mîgălă și îndemînare, bucăciță lingă bucăciță, celulă lingă celulă, pînă cînd totul e gata. Si atunci o ia din nou de la capăt. «Cobori pînă aproape de pămînt, și te ridici din nou». Cînd a terminat cursul, era nerăbdător să primească o macara-turn. Și a lucrat șase luni de zile în Berceni, Drumul Taberei, Militari, în echipa de montaj a macaralelor. Abia după aceea a primit prima macara-turn Z.B.45. Celor care locuiesc astăzi în blocul turn cu zece etaje 8.S.14 — Drumul Taberei — le aduc la cunoștință că este primul bloc glisant ridicat de macaragiul Nicolae Ioniță. De atunci, a mai ridicat patru glisante și două monolite în același cartier, două cu cofraj metalic și două monolite în Armata Poporului...

— Se lucrează greu pe macaraua-turn?

— Aș, de unde. Totul este să fii precis, operativ, atent, să pui lucrul pe care îl ridici exact acolo unde trebuie, să nu strici ce este făcut, să ferești oamenii... Încolo, e un fleac, mai ales dacă nu bate vîntul. Altfel...

Altfel se pot întîmpla multe necazuri. «Plec de jos cu un panou, e liniște, e calm, pilotul te dirijează, oamenii de pe platformă așteaptă, și deodată anemometrul se agită, corzile macaralei vibrează, panoul începe să se balanseze în dansul lui periculos. Te uiți cu un ochi la anemometru, cu altul la panou. 7... 8... Vîntul se întetește. Peste unsprezece metri pe secundă nu mai poți să faci nimic. Dacă te-a prins cu panoul în cîrlig, te răstoarnă. Ai făcut mai bine de jumătate din drum. Ai putea să-l lași, dar e păcat. 9... Acul se ridică, și încă repede. Oamenii de pe platformă te privesc. Simt și ei vîntul, dar nu-i cunosc intensitatea. O rafală mai puternică și-i mătură pe toți cu panoul. Riști? Îți iei răspunderea? 10... Mai e puțin. Ai ajuns deasupra și începi să cobori. Te uiți la anemometru și aștepti sirena. Cînd ajunge la 11, începe să urle. Și urlă, și urlă... Atunci, un dispozitiv automat ancorează macaraua, altfel vîntul o împinge pe șine și, bineînțeles, o răstoarnă. Panoul a intrat la locul lui. Oamenii l-au prins, l-au ancorat. 11... Sirena. Se aude clinchetul metalic al ancorelor de la șine. Și tu rizi. Acum ți-e indiferent. Îți scoți o țigară, o aprinzi și privești oamenii care se luptă cu vîntul, cu praful, cu panoul care încă nu e ancorat cum trebuie... Și tu rizi. Acum e rîndul lor. Rizi, dacă vrei. Dacă nu, aștepti ca vîntul să coboare sub 11 și o iei de la capăt».

Simplu, nu?

Așa a lucrat din 1968 pînă în '69 pe macaraua-turn la scenă, sală, și anexele teatrului, iar acum, pe o alta, la ridicarea hotelului.

În viața lui au fost totuși două lucruri senzaționale: unul — focul. Un foc mistuitor, cu vilvătăi mari, care a prefăcut în scrum tot ce agonisise. După foc, a urmat un altul, de data aceasta plăcut. Este al doilea și cel mai important. S-a petrecut în ziua cînd s-a urcat în tren la București, a coborît la Piatra Neamț, a cerut mîna primei lui iubiri și i s-a spus da.

Încolo, nimic deosebit. O biografie contemporană din miile asemănătoare.

Petru ISPAS

A greșit Nicușor?

Se spune — și pe bună dreptate — că a deosebi binele de rău constituie o calitate primordială pentru speța umană, pe care indivizii o dobîndesc la o anumită vîrstă, nu totdeauna aceeași, dar de la care începe, de fapt, viața responsabilă, conștientă. În acest sens, nu mi se pare absurd să consider că primul judecător al faptelor proprii este însuși autorul lor, dar că, aproape simultan, el capătă capacitatea de apreciere și a comportării semenilor săi, dar principalul raport rămîne totuși cel stabilit între gîndirea și acțiunile proprii. De aceea este recomandabil ca mai înainte de a-i supune judecării noastre pe alții să ne îngrijim de autosupraveghere. Căzînd de acord — sper — asupra unor adevăruri, în general cunoscute, pe care ne vom baza cronica de azi, să ne apropiem de fenomenul sportiv stabilînd relația necesară între cele afirmate și domeniul activităților fizice.

În jocurile sportive, ca și în cele individuale, publicul are posibilitatea să aprecieze, din tribună sau din fotoliile aflate în fața televizoarelor, evoluția celor din arenă. El comentează aproape fără excepție rezolvările sau nereușitele combatanților, în raport cu ceea ce ar fi făcut ei în aceeași situație, convîși că soluția lor, a celor dinafara terenului, ar fi fost, neîndoișor, mai bună. Este și acesta unul din modurile prin care ne judecăm semenii și, cu toată stîmă pe care o port publicului, trebuie să constat că de cele mai multe ori pretenția spectatorului de a se crede mai dibaci decît omul din arenă are în ea ceva mai mult amuzant decît vinovat; adevărul sportiv — chiar cînd a trecut dincolo de spațiul disputei în masa privitorilor — este cel mai rezervat spectator, pentru că el știe cît de diferite sînt condițiile în care se pot rezolva situațiile în teren și cîtă valoare au cele din tribune sau de-acasă. De obicei, dincolo de pretenția publicului de a ști mai bine decît atletul aflat în luptă se ascund refulări diverse, incapacități nemărturisite, nerealizări sportive într-un trecut mai mult sau mai puțin îndepărtat. Dar, una peste alta, nu cred că vinovăția aceasta este dintre cele mai vinovate. Pentru spectatorul obișnuit, fiindcă pe lingă el există și alți clițiwa spectatori de o categorie aparte: ziaristi și comentatorii de radio și televiziune. Departe de a intenționa o analiză ori măcar o apreciere a muncii lor, globale sau particulare, vreau să remarc, spre a-mi susține demonstrația începută, că în special comentarii au o misiune cu totul aparte față de confrății lor condeieri. Ei asistă cu... voce tare la spectacolul sportiv, îl redau și-l interpretează simultan cu desfășurarea lui și, tocmai de aceea, aprecierile lor se impun a fi nu numai atente, dar și judicioase. Se știe cît de riscată poate fi evaluarea raportului de forțe dintre combatanți de la începutul unei partide, ca și afirmațiile foarte categorice privind forma unui sportiv, pentru că lupta oferă, pe parcursul său, multe neprevăzute care pot răsturna și cele mai fundamentate previziuni. (Recentul joc cu Grecia ne-a oferit o asemenea mostră de primejdie, tocmai după deschiderea scorului de către echipa română, cînd revirimentul s-a produs exact în cealaltă tabără, iar deruta i-a cuprins pe ai noștri.)

Mai demult, ne exprimasesem aici nedumerirea față de îngăduința cu care un comentator, neidentificat, privea apariția primei petarde pe un teren de fotbal. Ulterior, cu toate rezervele unor confrăți, s-a văzut că fusese un început de infestare a atmosferei stadioanelor noastre, conducerea mișcării sportive vîzîndu-se nevoită să intervină, prin măsuri energice, spre a stăvili falsul entuziasm, vecin huliganismului.

Duminică mi-a fost dat să aud un alt gen de comentariu care m-a uluit din start: de la Iași, reporterul ne informa că poarta dinamoviștilor bucureșteni fusese încredințată unui om în care nici măcar coechipierii săi nu aveau încredere. Bine informatul confrate deținea știrea chiar de la un dinamovist al cărui nume, bineînțeles, sublinia el, nu va fi făcut public. Apoi, cînd bucureștenii primeau primul gol, comentatorul nu uita să-și arate satisfacția de a se vedea confirmat de greșeala debutantului. Pînă și la al 3-lea gol (înscris chiar de fundașul său, Pirvu), vina fusese tot a portarului Stana. Las la o parte faptul că, în acest timp, atacul bucureștenilor nu reușea să înscrie, echilibrînd astfel carențele posibile ale ultimului lor apărător, ceea ce n-avea nici o legătură cu acesta, și mă opresc asupra comentariului propriu-zis. S-a gîndit cel care făcea reportajul că Stana va afla, de la rude și prieteni, despre neîncrederea coechipierilor în capacitățile sale? S-a întrebat el oare ce repercusiuni morale va avea acest fapt pentru Stana și echipa sa? Desigur, nu! Dar nu numai atît: și-a pus cronicharul întrebarea: de ce procedase antrenorul Nicușor astfel? Ar fi fost o informație mai prețioasă pentru public, chiar și pentru cei care-l iubesc pe Narcis Coman, titularul postului de portar. Probabil, cei din studioul de la București, șocați ca și mine de comentariul fără acoperire morală al confratelui Elisei, i-au atras atenția, astfel că, în finalul reportajului său, aflăm că N. Coman a sosit la Iași după echipa Dinamo și că Nicușor, din rațiuni disciplinare, l-a ținut pe tușă. Abia atunci s-a întrebat colegul nostru dacă a procedat just sau nu antrenorul. Era însă prea tîrziu. Publicul aflate că Dinamo a avut în poartă un «om de paie», că de aceea a pierdut, că echipa n-avea încredere în el și că, poate, indiferent ce ar fi comis Coman, el ar fi trebuit să joace.

Cu toată rezerva mărturisită la începutul cronicii, cu toate că nu-mi place să judec faptele altora, nu mă pot reține să nu deosebesc binele de rău și de aceea sînt convins că Nicușor a procedat cum se cuvenea s-o facă un om care răspunde nu numai de capacitatea tehnică a unei echipe, ci și de valoarea sa morală. Din păcate, microfonul instalat la Iași n-a vrut să departajeze albul de negru decît tîrziu, foarte tîrziu. Păcat...

FLACĂRA

Nr. 1 1970

Ce surpriză — mai corect ce surprize — rezervă «FLACĂRA» cititorilor săi
cu prilejul sărbătorilor de iarnă?
Le veți afla la timp, adică la 27 decembrie,
procurându-vă, din timp, de la chioșcuri, numărul special al «FLACĂRII».
Deocamdată nu vă putem dezvălui, în legătură cu ediția festivă a «FLACĂRII»,
decît cîteva expeditiv date tehnice și de sumar:

- «FLACĂRA»specială are un număr sporit de pagini, din care peste 20 în policromie.
- Sub semnături de prestigiu, veți găsi o diversitate largă de genuri gazetărești însoțite de o ilustrație foto alb-negru și color corespunzătoare, oglindind actualitatea politică, economică, socială, științifică și artistică internă și de peste hotare, tratată sub cele mai interesante fațete.
- Din numărul special al «FLACĂRII» nu vor lipsi paginile tradiționale care și-au cîștigat de-a lungul anilor simpatia cititorilor: cele mai senzaționale fotografii ale anului, din țară și din străinătate, modă, varietăți, fotocuriozități, jocuri distractive, umor etc.

Învățătorul

de Mihai HETCO
Fotografii de S. STEINER

Spre școală.
Un drum
făcut de mii de ori...

...L-am cunoscut într-un sat îndepărtat de munte, cu case răspândite la mari distanțe unele de altele. Era o zi de toamnă târzie, înaltă, străvezie, blândă și tristă. Răsărise un soare palid, scaldând în lumini difuze versanții sudici ai Bucegilor, I.M.S.-ul albastrui care ne adusese aici, la vreo 40 de kilometri de Tîrgoviște, odihnea undeva, la o încrucișare de drumuri, asigurat, pentru a nu o lua la vale, cu cițiva bolovani de rîu. Am luat pieptiș cărăruia sinuoasă, străjuită de o parte și de alta de case largi, gospodărești, cu grădini prelungite în nesfîrșite livezi de meri și pruni. Mai stăruia în văzduh o aromă dulce de poame fermentate. Cîte un măr păstra încă, prinse de ramurile-i negre, fructe roșii ori galbene. Surprinzătoare pasiune ornamentală a proprietarului ori prefigurare a apropiatelor sărbători de iarnă?...

În fața școlii ne-a întâmpinat învățătorul Mihail Alexandrescu, care dăscălește aici, în satul Rîu Alb, de mai bine de 30 de ani.

După terminarea orelor — ore care s-au scurs nu fără un plus de emoție și surescitare din partea copiilor, dată fiind prezența inopinată a celor cițiva străini («inspectori, fără îndoială»...), dar mai ales a aparatului de fotografiat care ne-a trădat în cele din urmă profesia — l-am urmat pe învățător acasă. Gospodărie falnică, așa cum găsești cu sutele în satele din jurul Tîrgoviștei, cu livadă, numai meri și pruni, cu viță-de-vie și stupi de albine. Se vede în toată rostuirea aceasta ceva mai mult decît simpla grijă de gospodar destoinic. Se simte migală, chiar un fel de pedanterie, așa zice. Și nu-i de mirare. Învățătorul Mihail Alexandrescu predă, la școala generală de 8 ani din Rîu Alb, agricultura. Este vorba, așadar, de o pasiune ce depășește larg cadrul orelor de predare...

— ...Sînt riulean de fel, născut și crescut în dragostea pentru locurile natale. Aș vrea să mă credeți, la vîrsta mea profesiunile de credință se confundă doar cu o întreagă viață de muncă. N-aș da

Ore de studiu, acasă. Învățătorul Mihail Alexandrescu are oricînd de împărtășit din experiența de dascăl fetei sale, viitoare învățătoare și ea.

satul acesta, aerul de aici, albastru diafan, prin care transpar Bucegii atît de dragi inimii mele, valea aceasta, oamenii, copiii pe care-i învăț după puterile mele de ani și ani, și am ajuns să-i văd bărbați și femei în toată firea, la casele lor, n-aș da, zic, acest mic univers pentru nimic în lume...

Cuvintele au o căldură care cucerește. Nimic nu-l face mai locvace pe învățător decît evocarea ținutului natal, a oamenilor, a profesiunii căreia i-a închinat o viață.

...A pornit-o trudnic, prin '38, ca tînăr învățător. Ani de lipsuri mari. Școala cerea bani grei pe atunci, acasă erau șapte guri de hrănit. Momentul achitării taxelor i-a rămas întipărit în memorie pe vecie... Dar, cum spuneam, a încheiat școala și a cerut să fie numit învățător în satu-i de baștină. Era o datorie de onoare, mai mult chiar, o problemă de conștiință. Ai săi truseră să-l țină prin școli. Acum sosise vremea să răsplătească toate aceste eforturi. Satul aștepta. Mihail Alexandrescu s-a dovedit a fi om de nădejde. A învins prin muncă, prin tact și perseverență orice urmă de neîncredere.

(Se mai găsea câte unul care să judece cam așa: «Păi acolo am ajuns, să-mi învețe copilul unul de-al lui Alexandrescu?! Mai bine-l trimit cu oile, că de acolo o mînca, nu din călimară!») În primii ani de după război, frecvența copiilor mai era încă foarte slabă. Sătenii trăiseră de cînd lumea izolați, trebuiau convingși de importanța capitală a științei de carte. Mai eficace decît cea mai subtilă pledoarie s-a dovedit exemplul propriu. O viață cinstită, împărțită între catedră și familie. Nici o clipă nu s-a rupt de viața intelectuală. La început mai greu, apoi, cînd timpurile au înlesnit nesperat de mult aceasta, și-a asigurat abonamente la felurite reviste, și-a alcătuit o bibliotecă temeinică. Predînd agricultura, a ajuns să se pasioneze de pomicultură. Cultivîndu-și pomii din livadă după criteriile științifice a obținut rezultate spectaculoase. Oamenii au început să-i ceară sfatul. A organizat cu ei adevărate cursuri de pomicultură. La clase, frecvența ajunsese de sută la sută...

— ...Pasiunea, pasiunea care luminează adevărata vocație, îl face pe om să înfrîngă neajunsurile. Credeți că mie, în tinerețile mele, mi-a fost ușor? Aveam și eu poftă de distracție, har Domnului! Ca să ajung la Fieni, la gară, treceam dealurile astea, mari cît munții, călare. Pînă în primii ani de după război o călătorie la Tirgoviște era o adevărată aventură. Toamna și primăvara cînd se porneau de pe dealuri torenții, rostogolind în vale, de-a valma, pietroaie, pămînt și cioturi de copaci, rămîneau cu căruța cu tot în mijlocul drumului. Acum, vedeți și dumneavoastră, tot județul este împințit de șosele și drumuri pietruite. O cursă de autobuze face zilnic legătura între satul nostru și Tirgoviște. Ziarele și cărțile ne sosesc cu regularitate. Apoi, satul nostru se bucură de un climat pentru care l-ar invidia stațiunile de odihnă. Poame ca la noi, mai rar găsești. «Frumosului de Voinești» i s-a dus vestea în toată țara. Atunci, de ce...

...Contrarietatea inimosului învățător din Rîul Alb este pe deplin motivată. Viața pe aceste meleaguri, altădată atît de năpăstuite, s-a schimbat fundamental, la fel ca viața întregii țări, de altfel. Cultura, cu flacăra ei veșnic vie, a pătruns pînă în cele mai îndepărtate cătune. Condițiile de dezvoltare spirituală și materială, pe care statul nostru le asigură tineretului studios, fac, practic, ridicolă orice comparație cu trecutul. Burse, apoi cîmine și cantine a căror eleganță le face lesne confundabile cu hoteluri de lux, posibilități de studiu și distracție nelimitate, concură la crearea unei intelectualități multilateral pregătite, capabile să răspundă comandamentelor prezentului. Societatea noastră depune, așadar, un efort masiv căruia trebuie să i se răspundă pe măsură. O diplomă universitară, obținută în asemenea condiții, obligă fără îndoială. Repartizarea cît mai judicioasă a cadrelor pe totalitatea teritoriului țării, astfel încît necesitățile întregii noastre activități materiale și spirituale să fie satisfăcute, ar trebui, așadar, să încununeze acest efort. În universitățile și institutele noastre formăm un număr impresionant de specialiști cărora după terminarea facultății le sînt deschise căile afirmării în profesiunea aleasă. Dar pentru aceasta trebuie să mergi acolo unde viața reclamă prezența ta. După cum fabricii și întreprinderi de tot felul există pe întreg teritoriul țării, la fel copiii însetați de învățătură se află nu numai în orașul în care ai absolvit facultatea. Dezertările de la datorie aruncă o lumină de mare îndoială asupra vocației în meseria aleasă. În județul Dimbovița, aproximativ 20 de profesori și învățători nu s-au prezentat la posturi. Numărul, fără a fi îngrijorător (în alte județe penuria de cadre de specialitate este mult mai acută), indică totuși o anumită mentalitate: impresia, deplorabilă, că și după terminarea studiilor un fel de Moș Crăciun se va ocupa de tine, asigurîndu-ți un locșor cît mai călduț. Frica de a înfrunta vîntul de larg, viața, cu toate bucuriile și încercările ei inerente. O mare doză de egoism, în fond, care n-are nimic comun cu spiritul vremii noastre.

Învățătorul Mihail Alexandrescu își amintește de absolventul Institutului pedagogic din Oradea care acum un an sosise în Rîul Alb. A stat vreo 2-3 luni după care a plecat, și dus a fost. Pe unde o fi acum? De ce a plecat? În scurtul răsămînt cît a fost văzut prin sat nu s-a împrietinit cu nimeni, n-a avut curiozitatea să cunoască viața oamenilor în mijlocul cărora ar fi trebuit să muncească și să

Recreația mare s-a sfîrșit!...

Mierea dealurilor subcarpatice nu mai are nevoie de nici o recomandare.

trăiască. Păcat! Ar fi descoperit săteni cu inimă caldă, ar fi avut revelația unei comori de obiceiuri și datini, care aici, sub munte, sînt mai autentice decît în altă parte.

— ...Mă preocupă problemele de folclor. În cadrul școlii, noi, cei cîțiva învățători, ne străduim să evidențiem personalitatea satului. O facem cu mîndrie. Iile, fotele și maramele noastre, numai negru și roșu, sînt, după părerea mea, de o eleganță nespūsă. Și fiindcă veni vorba despre acei tineri care dau bir cu fugiții la primele încercări ale vieții, mi-aș permite o sugestie. În repartizarea învățătorilor, poate chiar și a profesorilor cînd este cazul, să se țină cont de regiunea, de satul de unde provin. aceștia. Dragostea de locurile natale, dorința de a te evidenția în ochii satului, de a demonstra «că ai devenit cu adevărat om» nu trebuie minimalizate. O spun dintr-o experiență de mai bine de trei decenii. După cum sădirea în sufletul propriilor copii a dragostei pentru meseria de dascăl asigură (evident cînd este vorba de vocație...) un climat prielnic pentru dezvoltarea în viitoarea profesie. Nu știu dacă

s-a făcut o statistică, dar cred că foarte mulți profesori și învățători valoroși provin din familii în care unul sau amîndoi părinții erau dascăli.

Învățătorul din Rîul Alb are trei copii, două fete și un băiat. Ana, fata mai mică, este în anul II al Institutului pedagogic din Galați. O vocație ce în această familie este pe cale să devină tradiție. O vocație care am găsit-o materializată și în persoana învățătorului Virgil Nicolaescu din comuna Pîrboiu, directorul școlii de aici. Cum și-a început cariera? Într-un sat dobrogean, uita! de Dumnezeu, acum vreo 25 de ani. Și-a găsit cu chirie o odăiță la niște bătrîni zgîrciți și curioși, ceva de speriat. În prima noapte l-au năpădit atîția păduchi de lemn încît a fost nevoit să le dea foc cu gazul de la lampă... Dar n-a dezertat. Copiii aveau nevoie de el. Apoi, după cîțiva ani, a plecat în alt sat, apoi într-altul, pînă cînd a ajuns aici. Pasiunea pentru dascălie l-a scos în primii ani la liman. Încrederea și dragostea, ghicite în ochii limpezi ai copiilor, i-au fost în multe seri alinare.

Ora de agricultură are în aer liber o savoare aparte.

— Dacă noi, mai vîrstnicii, am fost în stare să depășim toate greutățile de acum cîteva zeci de ani, ce să zicem de tinerii de azi? Ei nu se vor întîlni nici cu a mia parte din încercările prin care am trecut eu și alții. Unde mai punem că o țară întreagă veghează să-și poată îndeplini obligațiile profesionale în condiții optime. Dar încă o dată, trebuie să-ți iubești poporul din care ai ieșit, trebuie să răspunzi griii cu care ai fost înconjurat ani de zile și speranțelor care au fost puse în tine...

*
Un apus de soare împărătesc împurpurează Bucegii. Peste întreaga vale a Dimboviței se aprind lumini. Un vînt de toamnă tîrzie, cald încă, face să treamăte merii și prunii. Albele școli ale satelor, răspindite pînă departe sub munte, trăiesc clipe de odihnă după concentrarea din ore și dezlănțuirea totală a recreațiilor mari. Ducem cu noi imaginea superbă a acestui colț de pămînt românesc, a dascălilor anonimi, cu inimă largă, care-l luminează.

Sub o cupolă de plastic, amintind un vast circ, amplasată în piața primăriei din Bruxelles, Maurice Béjart cu al său balet al secolului XX prezintă **Cei patru frați Aymont**. Un spectacol ieșit din comun — chiar pentru baletul lui Béjart. Legenda fraților Aymont este transformată în permanenta luptă împotriva opresorilor. E un spectacol-divertisment gen Béjart semnat însă de doi dintre cei mai apropiați și talentați colaboratori ai săi: Paolo Bortoluzzi și Lorca Massine.

După ce a dat o serie de spectacole la Moscova cu piesa lui Lech Budrecki și Ireneusz Kanicki **Azi nu pot să viu la tine**, Teatrul clasic din Varșovia va evolua la Berlin și apoi în Statele Unite și Canada cu același spectacol. În fotografie, actorul Jerzy Duszyński într-o scenă din spectacol.

După opiniile mai multor cronicari londonezi, piesa lui John Kerr, **On a Foggy Day** (Într-o zi cu ceață), prezentată pe scena lui St. Martin's Theatre, nu se apropie de modelul dramaturgiei lui Pinter, ale cărui influențe se fac simțite, piesa rămânând o simplă comedie și nu o «comedie neagră». Remarcabil efortul actorilor Siobhan Mc Kenna și Margaret Lockwood care s-au străduit, și într-o măsură au reușit, să salveze un text lipsit de substanțialitate.

Regizorul Varkony Zoltan a pus în scenă, la Teatrul de comedie din Budapesta, piesa lui Ibsen **Constructorul Solness**, având în rolurile principale pe Béres Ilona (Hilda Wangeli) și Basti Lajos (Solness). Un spectacol reușit care a abordat fidel opera lui Ibsen.

de Valeriu CRISTEA

Ion HOREA:

CALENDAR

Cititorul de poezie de astăzi, de la noi, este obiectul unor solicitări opuse. Pe de o parte e interesat și intrigat de experiențele moderne, datorate în special tinerilor cărora le rezistă și le cedează alternativ, în care uneori nu vede decât mistificări și prezumții, dar în care alteori știe să descopere, chiar împotriva voinței lui, filoane de lirism autentic, reînnoitor. Dar oricât de «avansat» ar fi sau ar simula că este lectorul (puțin snob) în descifrarea poeziei moderne, el păstrează în adânc, și citeodată în ascuns, nostalgia versului simplu, clasic, exprimând nu fulgurări de senzații insolite ci sentimente comune, dar profunde, pe înțelesul bieților muritori. Oricâte eforturi ar fi depus cititorul pentru a se «sincroniza» cu epoca și oricâte progrese ar fi obținut în această direcție, el nu-și va putea interzice un sentiment plăcut de familiaritate și ușurare în momentul în care va deschide un volum de versuri, «obișnuit» ca factură. Nu trebuie să vedem neapărat în aceasta expresia unei condamnabile comodități; după cum nu trebuie să ne grăbim să aprobăm pe cei care, răsuindu-se leneș, întorc spatele poeziei mai dificile, conducându-se după teoria minimului efort și punând în aplicare filozofia lui «muieți-s posmagii». O «modernizare» completă a cititorului nu e posibilă, cel puțin atâta vreme cât va continua să vibreze la temele eterne.

Trecerea timpului, nostalgia tinereții, reînnoirea în locurile, acum pustii, ale vieții de altădată, dragostea și moartea sînt tocmai temele noului volum de versuri al lui Ion Horea, intitulat semnificativ *Calendar*. Peste peisajul bucolic al liricii sale se aștern acum umbre prelungi. Cadru a rămas același: satul, prezent mai mult ca sugestie decât ca descriere, dar vibrația tonului e acum mai dramatică, mai tulburătoare. O tristete fină, patrunzătoare învăluie tema declinului universal. Ion Horea este dintre poeții care se sting zîmbind. «Iată, totu-i dus/ mai către apus/ totu-i inclinat/ mai către-nserat/ stele-or răsări/ și-or acoperi/ sufletul trecut/ în necunoscut». Poetul evocă fragilitatea ființei umane: «Ca o pasăre-n bătaia puștii/ treci peste lume/ și nu știi.../ și nu știi...», cîntecul narcotic (pentru somn? pentru moarte?) al greierilor: «Și greieri în tremur uniform/ Parcă mă-ndeamnă-ntr-una/ Să dorm./ să dorm./ să dorm», amintirea iubirilor platonice, de demult, reînnoirea în vechi locuri cunoscute, de nerecunoscut acum: «Pe rit sub mușuroaie sobolii vremii scurmă/ Fintîna-i astupată. De cumpănă nici urmă/ Și vitele din troacă nu-și mai ridică botul/ Pe-aici într-o vacanță citeam din Idiotul/ Și podul peste vale-i stricat și gardu-i putred/ Vreau să le spun pe nume și mă ascult și nu cred/ Tutunul pe sub streșini uscat nu mai îmbie/ și dintr-o dată-mi pare că toamna-i mai târzie». Ca în poezia populară, moartea e o excludere din comunitatea rurală, cei duși rămîn iarna pe afară ca niște cerșetori, ca niște venetici. Sentimentul însingurării, al părăsirii prin moarte, atinge intensități remarcabile în poezia *Și pe hotar va ninge*, evocînd o intimitate inaccesibilă: «Ne-alungă vremea totuși! Încet, încet se trec/ Aceste mîini crescute și trunchiul lor întreg./ Ce vînturi cheamă, Doamne, din goluri depărtate/ Și-mi clatină făptura și rupe crengi uscate?/ Pe vremea cînd pămîntul mă aduna tăcut/ Din milul nu știu cărui tărîm necunoscut/ Și praf ceresc, la ceasul cînd îmi ardea pe creștet/ Nu-nțelegeam foșnirea frunzișului meu vested./ Nici laudele spuse și semnul de iubire/ Cum se mai pot întoarce-n tăcere și-n jelire/ De n-ar fi prea devreme, de n-ar fi prea târziu/ Cînd ultimele versuri va fi să mi le scriu./ Cînd tu vei fi plecată oricum, chiar de-i mai fi,/ Și pe hotar va ninge și noi ne vom privi,/ Doi oameni de zăpadă ce-au fost lăsați afară —/ Și-n casă-i cald și lampa s-aprinde către seară...»

Volumul *Calendar* relevă un poet de melancolie discrete și de finețe a vibrații, refuzînd disperările zgomotoase, compuse pentru fanfară, ale unor confrăți. E adevărat, Ion Horea se înscrie într-o linie tradițională. Dar a scrie poezie «obișnuită» nu cere mai puțin talent decât a crea «modern». Aș spune, dimpotrivă.

de Teodor MAZILU

PE TUȘĂ

Lui W nu-i place niciodată să se amestece direct într-o problemă sau alta. Suprema lui voință e să stea pe tușă.

Unii oameni — sportivii, de exemplu — sînt foarte supărați dacă ajung în situația de rezerve, obligați să rămînă pe tușă. W nu numai că nu se simte cîtuși de puțin jignit, dar e chiar fericit că a ajuns pe «banca rezervelor».

De fapt, «banca rezervelor» e pentru W tot una cu țărîmii fericirii. W a detestat întotdeauna acțiunea, mișcarea; plăcerea lui era să stea pe margine și să comenteze acțiunile și mișcările altora. Adică — într-un cuvînt — să fie un chibiț. Pînă și viciele și le trăia prin intermediul altora. El nu joacă pocher — se socoate prea pur pentru așa ceva — dar în schimb îi chibițează pe alții.

Situația asta, a «omului de pe tușă», i se pare că îi aduce nenumărate avantaje, printre care și un soi de prestigiu. Lașitatea se transformă ușor în prestanță academică. W n-are curaj să se amestece în viață și această dîrdîială e interpretată drept «dețășare filozofică».

De fapt, W ar vrea să se bucure prin intermediul altora — direct i se pare puțin cam riscant. De aceea, toate satisfacțiile W nu le trăiește direct, ci cu ajutorul altora, prin procură. El se bucură și iubește «prin delegație». Dă altora procură să zîmbească în locul lui. Zîmbește prin procură, dar zîmbește... Păcătuiește prin procură — și acest soi de păcat îl numește virtute. Acolo, pe tușă, W nu pățește nimic...

Culmea e că W citeodată — o, asta nu trebuie să vă mire — se plînge de faptul că e ținut pe tușă. E fericit că e ținut pe tușă, că n-are nici o răspundere, dar i se pare normal să se și vaite puțin.

Dar W are grijă să se vaite încet, în așa fel încît să nu-l audă nimeni...

Peste toate problemele de fond care o frământau și adeseori agitau, de la problemele reglementabile la nivel guvernamental și internațional la dramele unui modest primar din cutare comună franceză, italiană, belgiană, Europa occidentală oferă călătorului evidența eficacității sale tehnice și economice, diferențiată de la o țară la alta, dar constant tradusă în forme moderne de manifestare a bogăției. De la autostrăzile Germaniei federale, sugerând mai curînd un aeroport fără sfîrșit, pe care riști să nu te mai poți opri decît la frontiera belgiană, dacă ai pierdut, să zicem, una din deviațiile către Frankfurt, pînă la vitrinele olandeze, în care poți cerceta, înainte să intri și să cumperi, absolut totul, un nasture, un automobil sau o femeie pentru o jumătate de oră, de la blocul Pirelli din Milano, unde poți urca la volan pînă la al nu mai știi cîtelea etaj, și pînă la Bruges, unde absolut nimic nu s-a schimbat din evul mediu și pînă azi (în afara introducerii parkingurilor turistice cu plată), de la splendoarea ruginie a milimetric aliniatelor vii alsaciene. La dezordinea savantă a vitrinelor pariziene, adică de la tot și pînă la tot ce reprezintă civilizație materială, și se impune senzația de dezvoltare puternică, pînă la explozivă și bogată, pînă la, adeseori, opulență. Faptele sînt fapte, ele pot fi contestate în consecințele

Atomiiști și femei de serviciu

de Eugen MANDRIC

Pretutindeni,
în Europa occidentală,
o stare de adîncă neliniște,
incertitudine și insatisfacție
agită tineretul muncitoresc,
tărănesc și studios.

Atomiști și femei de serviciu

Anul acesta a fost
un an-record pentru frământările
sociale din Italia.

lor, în perspectivele și tendințele lor, nu în realitatea lor materială.

Am văzut câteva zeci de mari uzine occidentale: miile de automobile din fața lor nu erau numai ale patronilor, directorilor sau inginerilor șefi. Am trecut prin zeci de sate occidentale: multe căsuțe cochete și (mai mult decât cu televizor) cu apă curentă. (Aș adăuga, în trecut, că de-a lungul satelor occidentale, pe distanțe de sute și mii de kilometri, miroasea a băligar. Televizorul și apa curentă cresc din pământ numai dacă nu se irosește nici o baligă.)

Numai astfel descris, Occidentul apare aproape la fel de idilic ca în filmele produse în Spania, cu cîntăreți italieni și bani americani, pentru uzul cameristelor de provincie în ziua lor liberă și pentru uzul Direcției Difuzării Filmului de la noi, a cărei rezistență încăpăținată (și bine sprijinită) la filmul-dezbatere, la filmul-politic, plasează sus-zisa instituție printre puținele organisme intelectuale europene care mai admiră fără jenă celebra «societate de consum».

Dar iată că, stimate prietene, fără să-mi fi luat informațiile despre modul de viață occidental din filmele cu chitare electronice, avînd fundamentale și verificate incompatibilități personale cu capitalismul, mă găsesc surprins, oricît explozia franceză din mai 1968 m-a obligat la reflecții și reevaluări, mă găsesc surprins revizuindu-mi observațiile unei lungi călătorii prin Europa occidentală, de profunzimea, forța și diversitatea cu care, în ciuda reușitelor sale în a-și asimila cîștigurile revoluției tehnico-științifice contemporane și în ciuda abilității cu care a știut să simuleze participarea la aceste cîștiguri a tuturor claselor, capitalismul contemporan, economic este în expansiune, este contestat din toate zonele creatoare ale societății, contestat de muncitori și țărani, contestat de intelectuali și contestat de elementele cele mai active (și majoritare) ale tinerețului provenit din toate clasele, inclusiv din clasele avute.

Am auzit pînă acum, stimate prietene, aproape tot ce se putea spune de bine și tot ce se putea spune de rău despre atomiști. Rețin din toate acestea numai faptul că fizica atomică și aplicațiile ei sînt unul din imensele rezerve de forță și bogăție ale sus-numitei revoluții tehnico-științifice. Eficiența muncii atomiștilor depinde, în cea mai înaltă măsură, de o disciplină draconică, intelectuală dar și în sensul care se atribuie disciplinei în producție. Ți-ai fi imaginat atomiști făcînd grevă? Eu îți voi mărturisii că, oricît ar fi fost Joliot-Curie un mare militant de stînga, o mare conștiință politică, am rămas la senzația că un atomist rămînea mult prea ocupat de reacțiile în lanț pentru a-și mai găsi vreme să se întrebe, în ton cu noi, muritorii de rînd, ce se întîmplă cu vecinul lor de apartament.

Și totuși iată, la Saclay, lîngă Paris, într-unul din înaltele centre, mondial reputeate, ale fizicii atomice, cinci atomiști declară o grevă a foamei. După cifrele presei franceze, pentru a îndepărta de ciclofazotroane, sau cum le-o fi spunînd, atomiștii greviști, au fost mobilizați 250 de

jandarmi. Motivul grevei, după cum vei fi citit, a fost concedierea a 68 de femei de serviciu, toate în vîrstă, deci incapabile să se recalifice. Motive cu mult mai vaste prin implicații au declanșat, urmînd acestui gest, o grevă la scară națională a întregului personal științific și tehnic, dependent de Comisariatul Energiei Atomice.

Probabil că în viitorul nu foarte îndepărtat pămîntul va datora atomiștilor minuni energetice cu care să-i schimbăm fața. Deocamdată însă, după ce le datorăm bomba atomică, eu însumi mă simt îndatorat față de oamenii acestei științe uimitoare pentru solidaritatea lor cu cele 68 de femei de serviciu de la Saclay, dar solidaritatea e un subiect vechi de cînd lumea și nu despre asta vreau să te întreb.

Aș vrea, dimpotrivă, să ne întrebăm împreună, în termenii celui mai plat realism, ce se întîmplă în acest Occident al atîtor reușite, al atîtor autostrăzi, frigider, bari, locuințe cu bucătăria gata instalată și vacanțe pe Costa del Sol?

În Franța, numai în ultimele câteva săptămîni, mai toate marile întreprinderi au cunoscut greve, comercianții au ajuns să ia ostatici un primar și cîțiva polițiști, țărani au obligat un ministru (al educației naționale) să asculte revendicări rostite pe un ton amenințător, facultățile și liceele cunosc o permanentă stare de agitație.

Să vorbim despre Franța.

Oricîte dificultăți ar fi parcurs economia și, implicit, întreaga societate franceză în ultimul an (de altminteri criza francului pare, acum, a fi stăvilită), oricît ar fi criticate, de la stînga pînă la dreapta, rămășițele anacronice din structurile industriale franceze, oricît de grevată de problemele (mai ales agricole) ale Pieței comune, Franța este îndeajuns de bogată pentru a oferi — și ea oferă — un nivel de trai de la convenabil în sus. (Excepțiile, chiar numeroase, pentru unele categorii, nefiind ele principala cauză a nemulțumirilor.)

Să vorbim despre Italia.

Expansiunea industrială postbelică a peninsulei, chiar cu inegalitățile ei de la Nord la Sud, este remarcabilă, cu evidențieri în nivelul de trai general. Și totuși frământările sociale, mișcările revendicative, nu țin seama nici de numărul mașinilor la suta de locuitori, și nici de alți indicatori optimiști ai «societății de consum». Greve la «Fiat» împotriva ritmului excesiv al producției. Greve la «Pirelli» avînd ca obiectiv imediat determinarea de către muncitori a ritmului. Greve în zeci de locuri împotriva specializării excesive, muncitorii cerînd să se roteze prin mai multe posturi ale nesfirșitelor benzi rulante.

...Și, în cite un oraș sau altul, un muncitor sau un demonstrant rănit mortal în ciocniri cu poliția.

Să vorbim despre Republica Federală a Germaniei.

Am fost, la începutul acestei toamne, martorul grevelor desfășurate — peste capul sindicatelor — de siderurgiști. Le-a însoțit o imensă satisfacție, nici măcar disimulată, a tot ce are, ca forțe conservatoare, Republica federală. În plină campanie electorală, afirmam convinși exponenții cei mai autorizați ai acestor forțe, grevele zis «sălbatic» vor provoca un

puternic reflex conservator, vor băga în spaime gospodinele, țărănimea și păturile mijlocii, vor perpetua, din calcule de coșniță, dominația politică a dreptei.

Am fost de asemeni martorul eșecului sonor al acestor calcule: electoratul federal a avut un reflex de stînga.

Citeam într-un jurnal din Bremen (un oraș care se mindrește că are, proporțional, mai mulți milionari decît orașele americane), citeam deci pe marginea manifestațiilor contestatate ale studenților: «Ceea ce se petrece în orașul nostru este, incontestabil, expresia unei stări de spirit noi: mieii s-au transformat în contestatari. Dar cine-i dirijează din culise?»

Foarte seriosul «Der Spiegel» comenta, pe marginea grevelor din Ruhr, existența unei «enorme îmbogățiri a unor pături relativ reduse, care este, din ce în ce mai

mult, resimțită ca o insultă de marea masă a celor pe care revelația «miracolului economic» nu i-a atins».

O astfel de «insultă» au resimțit, fără îndoială, minerii din Ruhr plătiți cu 750-800 mărci pe lună (ceea ce nu-i un salariu prost), cînd au aflat că ultimul descendent al familiei Krupp, june vîntură-cazinouri cam de tipul play-boy-lor din filmele franco-hispano-italiene, beneficiază de o rentă anuală de peste 2 milioane de mărci.

Dar nu una sau alta din aceste «insulte» explică frământările sociale și radicalizarea de stînga a claselor muncitoare (cu brațele și cu mintea) din țările dezvoltate ale Occidentului.

Insulta cea mare este «societatea de consum» în esența și în întregul ei.

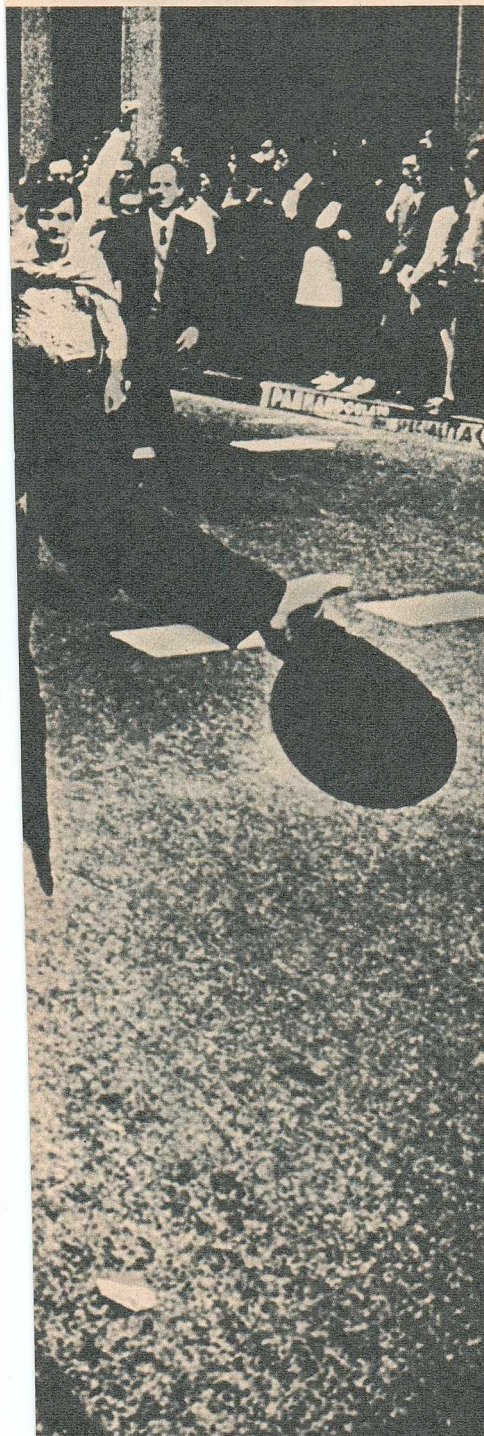
În esența ei, bazată pe o dublă eficiență: a) eficiența producției, obținută cu orice

preț — al îmbunătățirilor tehnico-științifice, firește — dar și al unei suprasolicități copleșitoare a materialului uman și b) eficiența desfacerii produsului, sub influența presiunilor celor mai aberante, al unui stil de viață în care publicitatea tinde să se substituie, de la nevoi firești la filozofie, la tot ce-i mai rămâne individului din libertatea sa condiționată.

În întregul său, «societatea de consum» a rezolvat, datorită posibilităților tehnicii moderne, în primul rînd, dar adeseori parțial și de multe ori aparent, mizeria. În

◀ La lucru, poliștii sînt tot atît de brutali azi, ca totdeauna. Ciudățenia este că s-au semnalat frămîntări pînă și în rîndurile poliștilor. Firește, nu în cazul de față.

▼ Tărani francezi adunați pentru un miting al întrebărilor dramatice: conform unui raport întocmit de experți, la cererea guvernului, circa 1 500 000 pînă la 2 300 000 dintre ei vor deveni inutili pentru agricultură în următorii 15 ani.

condiții însă în care inegalitatea fundamentală exploatator-exploatat se continuă, «societatea de consum» s-a manifestat, numai, ca mai abilă, nu și mai umană. Noțiunii de «existență» i s-au adăugat frigiderele (cu numeroase renunțări puse la înghețat!) și o enormă mașină comercialo-publicitară, oferind totul, sau aproape totul, de la Eros — centrul din Hamburg — la posibilitatea, în majoritatea ei pur teoretică, a reședinței secundare. Beneficiară a revoluției tehnico-științifice, «societatea de consum» se teme, mai mult decît orice, de o reală revoluționare a structurilor sociale.

Or, ceea ce prevestesc frămîntările în creștere, radicalizarea, chiar cînd mai e confuză, este tocmai revoluționarea structurilor. Despre care, cu voia dumitale, vom discuta săptămîna viitoare.

PE "FRONTUL DE IARNĂ" NIMIC NOU...

(Urmare din pag. 7)

execute încă de la începutul construcției? Am fi realizat astfel importante economii bănești. Fiindcă folosind mijloacele rutiere, transportul unei tone de materiale nu ne costă, de fapt, 20 lei cît este prevăzut, ci 125 lei».

Și observațiile inginerului Trifan sînt de mult bun-simț. În esență, opinia sa este similară cu cea a confratelui de pe platforma industriei ușoare-Ghencea și cu a inginerului șef Alexandru Țiucra de la șantierul 1 de locuințe (I.C.M.-5) din Șoseaua Colentina. Acest din urmă interlocutor, mărturisindu-ne că pe str. Ziduri între Vii se dă o aprigă bătălie pentru predarea, pînă la sfîrșitul anului, a unui număr de 630 apartamente remarcă nu fără obidă: «N-am fi fost atît de presați dacă frontul din iarna trecută... Dar o lucrare, indiferent dacă e fabrică,

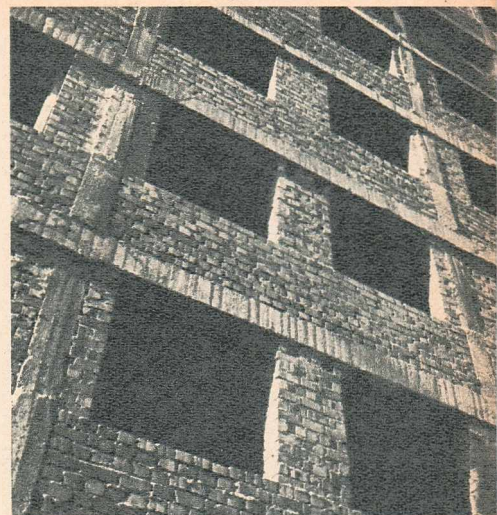
bloc sau școală, n-o poți începe și termina cît ai bate din palme. Orice investiție în construcții trebuie bine pregătită înainte de a începe lucrările propriu-zise. Între primirea documentației complete și definitive și deschiderea șantierului e nevoie de un răgaz pe care constructorul să-l folosească pentru asigurarea materialelor, a forței de muncă, utilajelor și în general pentru ceea ce se cheamă o organizare științifică a fazelor de construcție. Nu avem răgaz să gîndim — acesta este adevăratul handicap al constructorilor».

Și iarăși n-am găsit contraargumente. Toată lumea este de acord — și nu de ieri, de azi — că o investiție trebuie temeinic pregătită. De ani de zile, în consfătuiri și ședințe și în discuțiile cu constructorii, am auzit formulat dezideratul unei distanțe de

țimp între terminarea elaborării proiectelor și începerea construcțiilor. Dar de fapt pauze există, fie că sînt sau nu aprobate de cineva, fie că au sau nu au o acoperire legală. Dacă apelăm doar la exemplul șantierului Fabricii de produse din carne — oare ce altceva decît pauză pot fi socotite cele 11 luni cît au tot durat tratativele? Și dacă graficele nu sînt, ele înșile, decît o formalitate, atunci de ce nu se adoptă o soluție capabilă să prefacă termenele de terminare a oricărei investiții într-o lege, fără capitole și subcapitole de excepții?

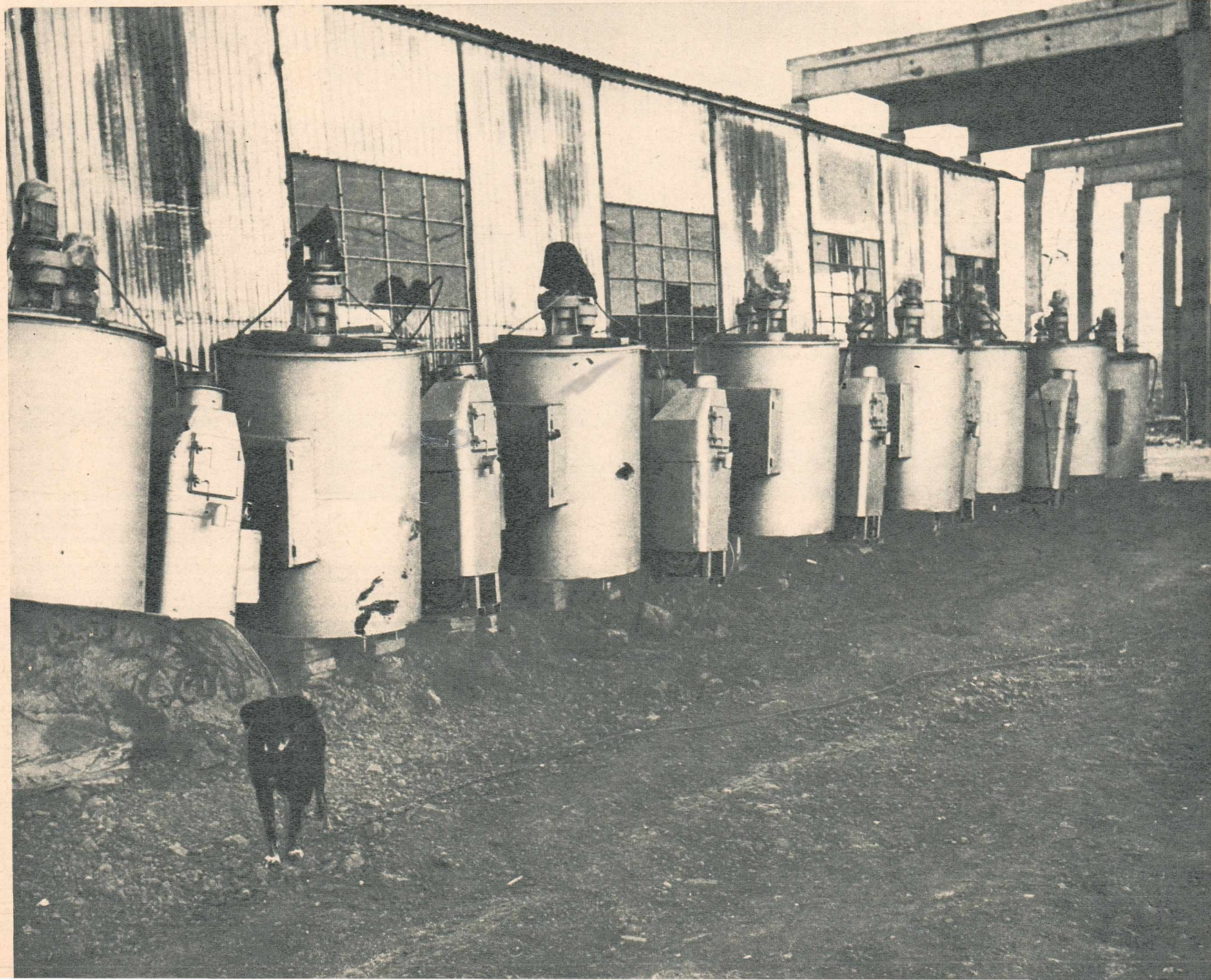
Banca de Investiții — centrala și filialele sale județene — controlează și plătește, adică decontează cheltuielile șantierelor în anumite limite și cu anumite condiții. Destul de elastice, după părerea noastră. Planul șantierelor continuă să fie exprimat valoric și judecat asemenea: s-au consumat un milion, două, trei. E în ordine. Dar pe cîți metri cubi de beton și cu ce rezultate în stadiul fizic al acelei construcții, acesta este un lucru secundar. E drept, se consemnează în rapoarte că nu s-au executat închiderile, nu sînt asigurate atîtea excavatoare, buldozere etc., etc., dar o formă de penalizare stimulatorie nu funcționează. Frontul de iarnă este hotărîtor pentru îndeplinirea planului de investiții al cincinalului. Iată o nouate veche. Orice investiție trebuie pregătită din timp și în toate detaliile: un imperativ pe care nimeni nu-l poate contesta. Dar dacă nu se întîmplă așa? Chiar să nu fie nimeni de vină?

Am cuteza în acest sens să apreciem că C.S.P.-ul nu este, nu trebuie să fie un simplu birou de înregistrare a cererilor și jalbelor de justificare. Dacă cineva poate să creeze armonie deplină în traducerea politicii de investiții a partidului și statului nostru, atunci fără îndoială că acel cineva este, în primul rînd, Comitetul de Stat al Planificării.

Blocurile 21A, 21C, și 22 de pe Șoseaua Colentina oferă, parțial, finisoriilor cîmp de desfășurare în interiorul viitoarelor apartamente... fără timplărie și fără geamuri la ferestre. Pojghițele de polietilenă n-o să le țină prea cald nici lor și nici tencuielilor și zugrăvelilor executate «la rece».

Un cîine negru și nevinovat a fost legat în lanț și pus să păzească utilajele tehnologice, care stau sub cerul liber, fiindcă cer acoperit nu există pentru ele pe șantierul Fabricii de produse din carne de la Popești-Leordeni...

Ianurile verzi ale mării

◀ Cercetătorul Ion Neacșu ne prezintă viața mării într-o lumină foarte clară, firească, verosimilă. Desigur, puțința domniei-sale de a privi în adânc prin transparența valurilor nu se oprește doar la cei 15 metri cit oferă Marea Neagră neinițiatului. Dar ca să poți privi cum se cuvine un căluț de mare, de pildă, ca cel din fotografie, trebuie creată o afinitate între tine și acel căluț... Apare oare hazardată afirmația că viața unui biolog nu este complet separată de viața căluțului pe care l-a descoperit? Există întotdeauna o strânsă legătură între noi și descoperirile noastre, nu putem descoperi ceva care nu ne-a obsedat puțin.

O surpriză la Agigea: stațiunea de cercetări marine se ocupă foarte intens și de... uscat.

◀ Iată-l pe directorul institutului de la Agigea, Ionel Andriescu (dreapta), surprins într-un costum de scufundător. Împreună cu cercetătorul Radu Mihnea el se pregătește să meargă... la lucru.

Stațiunea noastră — ne explică tovarășul director Andriescu — se află pe teritoriul Dobrogei, și Dobrogea, din punct de vedere al biologiei terestre, reprezintă poate cea mai importantă regiune a țării. Ea este o răscruce a faunelor și florelor din Spania pînă în Siberia, din Suedia pînă în Africa. În laboratoarele noastre se studiază buruienile din viile și livezile Dobrogei și avem în curs de organizare pe terenul stațiunii o colecție de plante vii din flora Dobrogei. Această colecție conține sute de specii, de o mare importanță științifică și practică.

Despre strania frumusețe a acestei flore puteți judeca și privind fotografia de jos.

FEREASTRĂ SPRE VIITOR

Ce ne oferă astăzi oceanul

Oceanul mondial ne dă ceva mai mult de 50 milioane tone/an produse de pescuit, dintre care 86% pește — în primul rînd Clupeidae («rude» ale heringilor); restul îl reprezintă moluște, crustacee, alge ș.a. Deoarece se apreciază că greutatea umedă a întregii producții de vietăți a oceanelor și mărilor lumii este cam de zece ori mai mare decît greutatea carbonului fixat de plante, rezultă că această producție ar putea fi de 200 miliarde tone. Or, tot ceea ce se pescuiește, se cultivă ori se scoate astăzi din ocean reprezintă doar 0,03% din producția anuală a apelor marine.

O situație vădit nesatisfăcătoare. Dar știința și tehnologia oceanică nu stau pe loc. Ce ne rezervă viitorul?

Hrană pentru cinci miliarde de oameni

Ultimii ani au arătat că pescuitul anual crește cam cu 8%, fiind deci departe de a ține pasul cu ritmul creșterii anuale a populației globului. Se are în vedere o dublare a pescuitului mondial pînă în anul 2000 și creșterea lui continuă — fără a dăuna rezervelor — pînă la 200 milioane tone pe an. Această cifră ar asigura un minimum de proteine animale pentru circa cinci miliarde de oameni; dar chiar și la acest nivel, pescuitul va rămîne într-o anumită măsură în urma ritmului de creștere a populației lumii.

Unde vom pescui?

Dezvoltarea pescuitului se va face mai ales pe seama oceanelor din emisfera sudică — foarte puțin exploatare pînă în prezent (dacă exceptăm pescuitul balenelor). Va fi vorba de un pescuit amplificat dar rațional, cu respectarea rezervelor. El va crește mai ales prin culturi de pești avînd calități nutritive deosebite și nu numai pe baza unei «vinători» — ca aceea pe care o făcea omul din paleolitic pentru a prinde animale terestre.

O mare promisiune — algele

Valorificarea prin culturi selecționate a algelor, atît a celor mari, legate de fundul oceanului, ce pot hrăni direct oamenii — ca în Japonia și, în parte, în China — cit și a celor mărunte, unicelulare, plutitoare (fitoplanctonul) este extrem de promițătoare.

Cele aproape 11 000 specii de alge unicelulare, care constituie fitoplanctonul, întrețin toată viața marină prin actul de fotosinteză de care sînt capabile. Pe seama lor trăiesc peste 100 000 specii de nevertebrate, peste 20 000 specii de pești și peste 100 specii de focuri, delfini și alte mamifere acvatice. Or, în viitor, cel puțin pentru cîteva dintre acestea se vor putea crea culturi speciale, cum se fac — deocamdată timid — culturile de alge dulcicole (Chlorella, Scenedesmus ș.a.). Algele monocelulare pot produce peste 400 chintale verdețate uscată la ha cu 50% albumină, în timp ce grîul, de exemplu, dă numai 30 chintale/ha cu 12% albumină. Aceste alge pot fi folosite atît ca nutreț pentru animale cit și ca hrană pentru om (amintim folosirea preparatelor de Chlorella pentru hrana cosmonauților). Ele vor oferi omului de mine un variat sortiment de alimente bogate în proteine ușor asimilabile.

Pajiști oceanice

Omenirea de mine va învăța să aclimatizeze în anumite golfuri tot soiul de animale și plante fotosintetice din alte mări — de la pești, la midii și alte scoici; de la algele ce dau agar-agarul, la speciile de fitoplancton ușor digerabile. Algele marine — cultivate deia în China, Japonia etc. — pot furniza chiar 15 tone masă vegetală la ha, în timp ce o pajiște terestră dă doar 4 tone/ha. Așadar, într-un viitor nu prea depărtat, omul va dispune de adevărate pajiști oceanice...

(Urmare din pag 8)

La această stațiune — «prelungire» a laboratoarelor și bază științifico-didactică a Facultății din Iași — s-au efectuat peste 500 de lucrări științifice, avînd ca obiect atît de binecunoscuta... și totuși atît de misterioasă (incă!) Marea Neagră. Căci, deși aflată la doi pași, «sub nasul nostru», ea nu este una dintre cele mai accesibile mări. Anumiți factori o ajută să se «opună» cercetărilor sau să le complice. Știați că Marea Neagră își schimbă temperatura și salinitatea de la un anotimp la altul? Tocmai această variație constituie cea mai importantă particularitate a ei, deoarece influențează viața în adîncuri. Ființele marine nu pot trăi și la minus un grad și la plus douăzeci și șapte grade, și atunci sînt obligate ori să se adapteze, ori să migreze. De obicei, pleacă scrumbiile, hamsiile, ajungînd în Marea Azov, și rămîn peștii de fund, guvizii, calcanii, crustaceele — și cei care rămîn își continuă viața schimbîndu-și metabolismul.

Peștele anghila realizează cea mai mare migrație din lumea animală. El trăiește în apele Europei, inclusiv în Marea Neagră, și are formă de șarpe; îi trebuie cinci ani de viață pentru ca să se maturizeze, iar în clipa maturizării, pleacă spre Oceanul Atlantic, par-

curgînd — incredibil — o distanță imensă. Anghila este în stare să se tîrască și pe uscat, poate și prin aer, numai să ajungă în Marea Sargasselor, unde își depune ouăle și apoi moare. Descendenții anghilei însă se întorc în Europa, se maturizează în cinci ani și apoi constată, la rîndul lor, că nu au condiții favorabile pentru ouăle lor. Și pleacă în Marea Sargasselor, unde mor. Acest pește, care parcurge cea mai mare distanță din lumea animală, nu poate trăi decît în Etrôpa și nu poate muri decît în Marea Sargasselor..

O altă particularitate a Mării Negre este oxigenarea. În alte mări există curenți verticali, care favorizează o oxigenare egală și completă, viața putînd astfel continua pînă în adîncuri. În Marea Neagră — după cum se știe — lipsesc curenții verticali, oxigenarea fiind limitată pe orizontală. Iată de ce imperiul vieții se întinde doar pînă la 200 de metri. Sub această adîncime apare un gaz toxic, numit hidrogen sulfurat, care interzice viața, favorizînd doar apariția unor bacterii.

Marea Neagră are particularitățile ei — ciudățeniile, dacă vreți — pînă și pe plan pur optic. Marea Caraibilor, de exemplu, este transparentă pînă la o sută de metri, pe cînd

în Marea Neagră se vede doar pînă la cinci-sprezece metri.

În paginile de față nu ne-am propus să înfățișăm ansamblul cercetărilor care se desfășoară la Agigea — cercetări care, la rîndul lor, constituie doar o parte din frontul larg de studiu avînd ca obiect Marea Neagră (și despre care am mai scris acum cîteva luni în revista noastră). Dorim doar să prezentăm, în special cu ajutorul unor imagini comentate, cîteva aspecte ale activității centrului de la Agigea, cu o accentuată finalitate practică. Căci cursa pentru aprofundarea științei și tehnologiei oceanice, începută recent, se accelerează mereu, și România, fără cu ieșire la mare, nu-și poate permite să rămînă deoparte.

«România — sublinia recent dr. docent Mișai Băcescu — depune toate eforturile pentru a contribui la îmbogățirea științelor despre mare și a tehnologiei exploataării resurselor sale. Prin aceste eforturi, care continuă linia frumoaselor tradiții românești în domeniul cercetărilor oceanice deschise de savanții noștri de renume mondial — E. Racoviță, Gr. Antipa, I. Borcea și alții — urmărim participarea la rezolvarea unei mari probleme a zilei de azi și de mine».

SALVUARI

PIJAMALE
BUMBAC

TRICOTAJE

PULOVERE
SKI

GARNITURILE
DE
BRANA

CRAVATE

LUNA
GADOURILOR

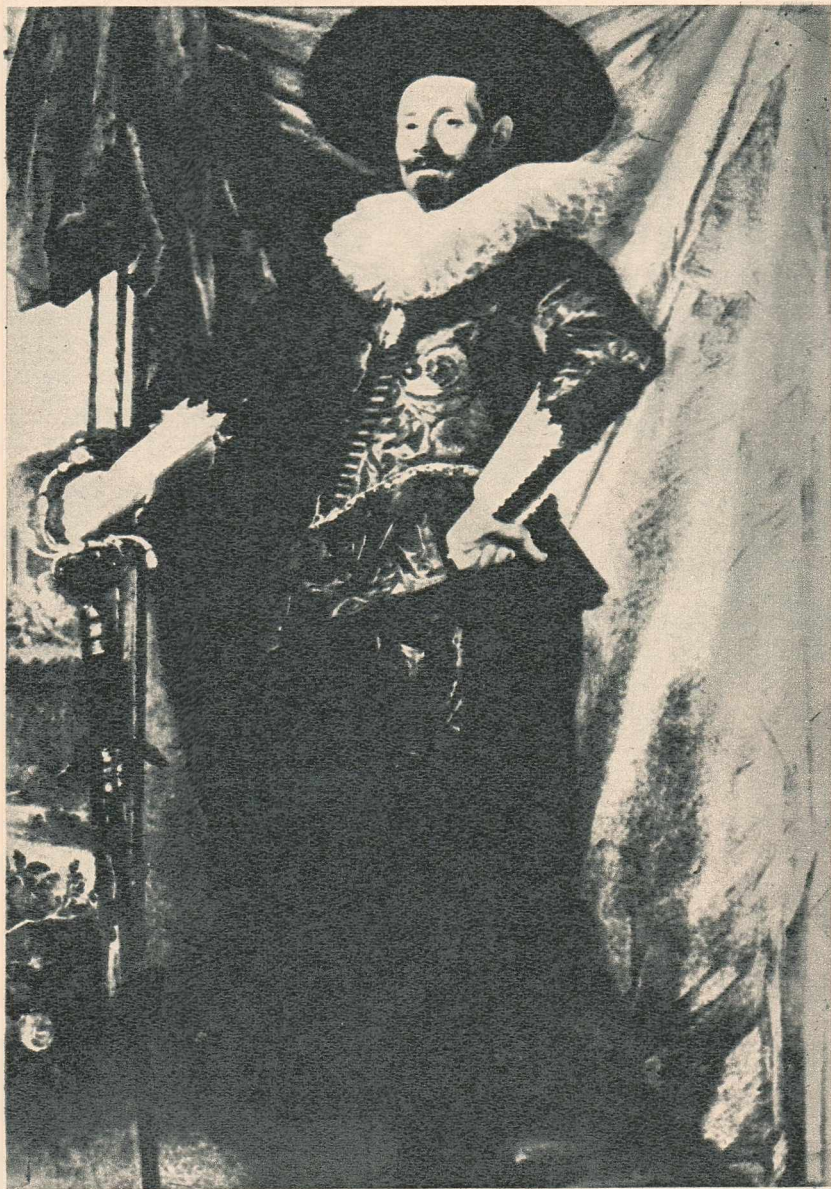
NEZ
DE
INCALTAMINTE

SACDUSE
VOIAJ

GRANTIERIE
DE DAMA

CĂMĂȘI
FLAUSATE

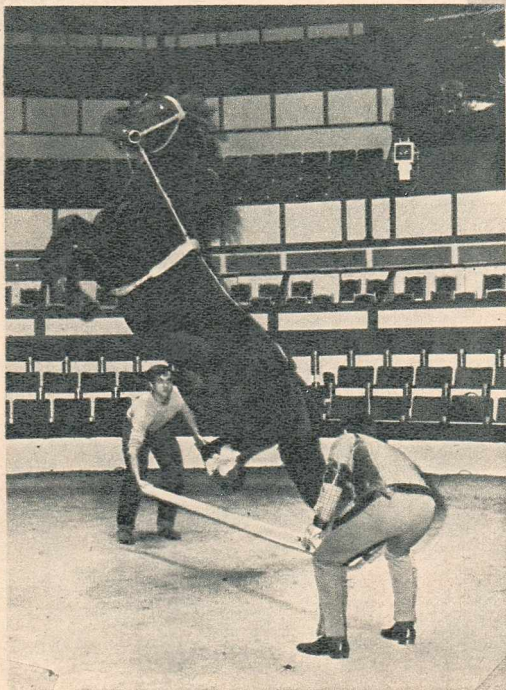
BUN PREȚ

Vinzător: principele Franz Josef de Liechtenstein. Cumpărător: guvernul landului Bavaria. Obiect: portretul lui Willem van Huythusen, pictat de marele artist olandez Frans Hals. Preț: trei milioane de dolari.

P.S. Acum doi ani administrația faimoasei colecții a principelui de Liechtenstein a mai încheiat o vânzare: cu Galeria Națională din Washington pentru un Leonardo da Vinci. Preț: cinci milioane de dolari.

HOP-LA!!!

Cine n-a văzut cal sărind peste obstacole? Toată lumea. Cine a văzut însă cal sărind peste obstacole numai în două picioare? Puțini oameni. Credeți-ne!

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

● Un cetățean din Wellington (Noua Zeelandă) a făcut un voiaj cu totul surprinzător. În timp ce vizita un vas britanic, ancorat în port, a adormit într-o cabină neocupată. Se pare că a băut mai mult decît trebuia. Cert este că a fost găsit pe cînd vasul se afla departe în larg, așa că paharul de whisky în plus l-a costat și prețul unei călătorii pînă la Southampton (Anglia) și retur.

● Al Gossner, polițist din San Francisco, este într-adevăr ghinionist. În timp ce era internat la spital, din cauza unei răni la picior, un infirmier a scăpat o brancardă peste piciorul sănătos, fracturîndu-l. Acum a intrat în spital cu amîndouă picioarele!

● Un deținut dintr-o închisoare a localității Fort-Myers (S.U.A.) a reușit să evadeze pe cînd lucra în exteriorul penitenciarului. Ca să scape de urmăritori s-a ascuns în prima clădire întîlnită. Era a doua închisoare a orașului!

UN BARMAN MAI PUȚIN OBIȘNUIT

Cine intră în bistroul «Violeta» din Ivry simte că inima începe să-i bată mai repede.

În spatele barului dă cu ochii de «Siki», un drăgălaș pui de în vîrstă de șapte luni. Deși la ora actuală «Siki» e — încă — nu ghidușie și bună dispoziție, se pune totuși întrebarea: cît va trece pînă cînd leul din el își va manifesta pe deplin... persoaritatea?

Căci atît proprietarul localului, cît și clienții, sînt de acord de preferat ca «majoratul» lui «Siki» să-l găsească într-o cușcă grație din grădina zoologică decît în spatele teighelei!

ȘTIȚI CE ESTE SAUNA?

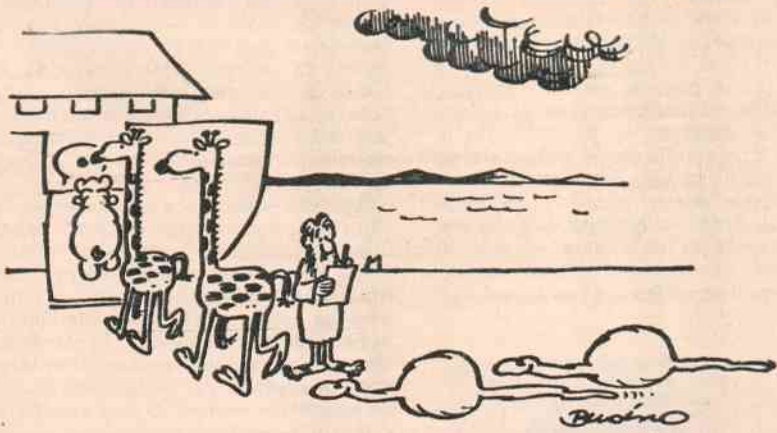
▲ Nu, Sauna nu este numele drăgălașei blonde din fotografie. Sauna se numește baia de aburi finlandeză, vestită în toată lumea. Un inventiv importator englez s-a gândit că și turiștii mijloace auto au uneori nevoie de plăcerile unei băi de aburi și a realizat o «saună pe roate», adică un soi de rulotă, remorcată de orice autoturism. După cum se vede, instalația este frumozisată cu panee din lemn și diverse materiale plastice. Înfiertarea la roșu a pietrelor, cu ajutorul cărora se obține aburul necesar, se face electric.

arietăți

JMOR de peste hotare

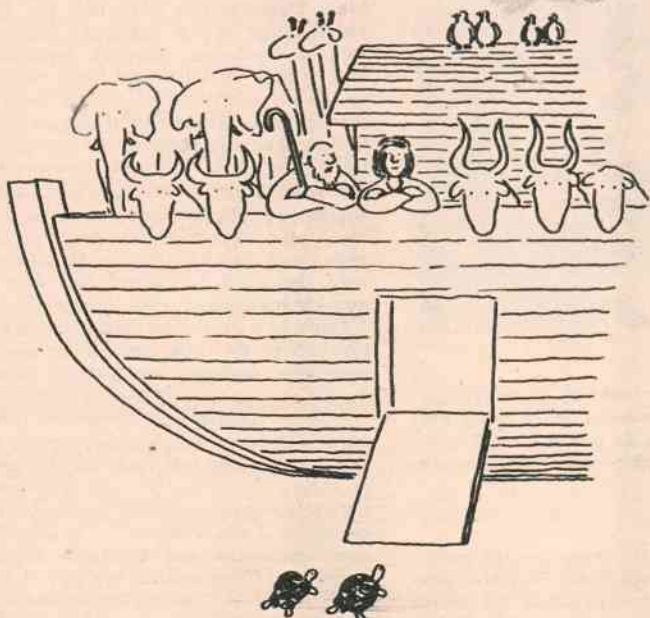

— Și să sperăm că n-o să-i treacă nimănui prin cap să pescuiească...

Inventar

— ...două girafe, două gămi, doi șerpi...

— Așa! N-au mai rămas să se imbarce decât festoasele.

**UN
CAREU
BUN**

1	E	M	I	N	E	S	C	U		F	B
2	M	E		O	N						
3	A	T		T				P	E	L	E
4	N	A		E							
5	C	L			R	E	A		M	U	
6	Q	E		N	E	A		P	A	Z	A
7	P										
8	A										
9											
10	O	N	U								
11	S										

ORIZONTAL: 1) Autorul versurilor: «Baiazid, privind la dînsul, îl întreabă cu dispreț: «Ce vrei tu?» «Noi? Bună pace!» — Foarte bun. 2) Prieten bun — Face treabă bună. 3) Bun — Unul dintre cei mai buni fotbaliști din lume. 4) Corolar al unei bune creșteri — Semne de mirare. 5) Corp de balet! — Dacă nu-i bună... — În mijlocul drumului! 6) Privește înapoi! — Bună pentru sănii și schi — Cea bună trece primejdia. 7) Bun al pămîntului — În bună dispoziție. 8) Întreb doar la sfîrșit! — Soi de struguri nu chiar atît de buni. 9) Cea mai bună băutură — Amortizează șocurile și realizează o bună suspensie — Solo de trompetă. 10) Militează pentru buna înțelegere între toate statele lumii — Bun la acțiunile care implică greutăți sau riscuri. 11) Ivan Bunin (1870-

1953), de exemplu — Calitatea I și a II-a.

VERTICAL: 1) Bună creștere — Bun pentru ciini. 2) Corpuri bune conducătoare de căldură — Dacă sînt bune merită a fi spuse (sing.). 3) Apariție — Neamestecat. 4) Oras în Italia — Cele bune trec de cinci (sing.). 5) În mijlocul prietenilor! — A lua de bună — La începutul celei de-a șaptea arte! 6) Bună la dormit — Localitate în U.R.S.S. 7) Final de efect! — Într-un ceas! — Scriitor roman (116-27 î.e.n.). 8) În fruntea promoției! — Aruncă undița. 9) Ea scrie invers! — Soi bun. 10) Răsplătesc jocul bun al actorilor — Bun la scris. 11) Cei mai buni actori (sing.) — Cea mai bună.

Adam STOICA

Cuvinte rare: NOLA, RAUT.

Dezlegarea jocului **POFTIȚI LA MASĂ**, apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) SCUMP — STEVIE. 2) MOZART — OSPAT. 3) IC — CIORBE — SI. 4) NAP — NC — ANTIC. 5) T — ERZAT — TI — H. 6) ICRE — NUCA — PE. 7) NAI — SARE — MAT. 8) ARSIC — CASATA. 9) NOROC — IT — E. 10) MEA — IHA — IMUN. 11) I — RACITURI — A. 12) APERITIV — CAS.

ȘAPTE ZILE PE PĂMÎNT

- VIENA** Presa austriacă se referă tot mai frecvent la pătrunderea capitalului vest-german în economia țării. Se arată că dintre cele 1 921 întreprinderi străine care au luat ființă în ultimii zece ani în Austria, 1 296 aparțin unor firme vest-germane.
- MOSCOVA** A fost instituit un concurs având drept obiect clădirea care va găzdui noul Muzeu Lenin din Moscova. Muzeul va fi construit pe o suprafață de 26 000 mp, în centrul capitalei sovietice, lângă Kremlin.
- SALISBURY** Numărul condamnărilor la moarte pronunțate împotriva cetățenilor de culoare a crescut de peste șase ori în anii de guvernare ai regimului rasist Smith. Ziarul sud-african «Rand Daily Mail» adaugă că majoritatea sentințelor au fost pronunțate pe baza «legii pentru menținerea legalității și a ordinii».
- NEW YORK** «New York Post» dezvăluie faptul că măsurile de represiune împotriva conducătorilor mișcării antirăzboinice din S.U.A. au fost pregătite prin infiltrarea unor agenți secreți ai F.B.I. în organizațiile pacifiste și întocmirea unui «raport secret» destinat «personal președintelui Nixon».
- LAGOS** Conflictul nigețiano-biafrez a afectat puternic producția nigeriană de petrol. Cu toate că în 1966 aceasta era de 20 milioane tone, urmînd să atingă, în 1970, 60 milioane tone, în 1968 nu s-au realizat decît 6 milioane tone. Recent, principalele companii occidentale care se ocupă de exploatarea petrolului în Nigeria au hotărît o nouă reducere.
- ROMA** 172 asasinat, 408 tentative de asasinat, 262 răniți, 51 jafuri, 21 extorcări, zeci de atentate cu dinamită. Aceste cifre sînt extrase dintr-un raport asupra activității Mafiei calabreze într-un răstimp de 5 ani. Identificarea conducătorilor acestei mișcări face în prezent obiectul unei vaste acțiuni.
- BUDAPESTA** Importul autoturismelor va crește în viitorii cinci ani de patru ori. Numărul autoturismelor importate, care pînă în prezent nu a depășit 20 000—22 000 unități pe an, va ajunge în 1970 la 40 000, la 58 000 în 1971 și la 80 000 în 1975.
- PARIS** Un comunicat guvernamental definește orientarea viitoare politice atomo-electrice franceze. Accentul va fi pus pe centralele cu apă ușoară, de tip american. Se prevede construirea a trei asemenea centrale.
- VIENTIANE** Se intensifică bombardamentele forțelor armate aeriene ale S.U.A. asupra zonelor populate din regiunile eliberate ale Laosului. În ultimele două săptămîni s-au înregistrat zilnic cîte 500 incursiuni aeriene americane, precizează ziarul «Bangkok Post».
- BRUXELLES** Operația întreprinsă de poliția belgiană în scopul depistării rețelei laboratoarelor și depozitelor de narcotice confirmă ipoteza potrivit căreia trusturi internaționale de gangsteri încearcă să transforme Belgia într-un punct de transbordare a stupefiantelor pentru întreaga Europă occidentală. La Anvers, Liège, Mons au fost operate arestări.

SONG MY — UN CAZ IZOLAT?

de Florica ȘELMARU

Cît a trecut de la afacerea «beretelor verzi»? Cinci luni de cînd a izbucnit, două de cînd a fost mușamalizată. Pentru a salva «onoarea» forțelor speciale ale C.I.A., forurile competente au făcut totul pentru ca să fie dată uitării uciderea lui Chuyen — presupus agent dublu, sau triplu, sau multiplu — de către reprezentanții ai acestui corp de elită, iar protagoniștii acțiunii au fost repatriați: o permisie de treizeci de zile, la capătul căreia unii au declarat că demisionază, alții au fost numiți în posturi noi. E de altfel ușor de imaginat că «afacerea Chuyen» a avut mai mult ecou în cercurile informate și de presă decît în rîndurile unei opinii publice imunizate de larga producție de tip James Bond care se perindă pe marile și micile ecrane. Un suspect eliminat «curat» — injecție cu morfină, glonte bine plasat, cadavru într-un sac, sacul într-un riu — nimic mai firesc, nu-i așa, pentru niște servicii cu atribuții «speciale»?

Cu masacrul din satul Song My (provincia sud-vietnameză Quang Ngai) e altceva. Acolo au fost ucise la 16 martie 1968, fără vină și fără anestezie, 567 de oameni, «în cea mai mare parte femei, copii și bătrîni; n-am observat nici un bărbat în stare să poarte arme» — cum declară sergentul Michael Bernhardt (care, ca și alți cîțiva soldați din detașament, a refuzat să ia parte la acțiune). În plus, autoritățile au tăcut mai bine de un an, deși atrocitățile de la Song My nu le puteau fi necunoscute — trebuiseră să afle de ele fie pe cale ierarhică, fie măcar din amplele relatări publicate în documente ale Frontului Național de Eliberare, larg difuzate în străinătate — și ar fi continuat să păstreze tăcerea, dacă... Dacă n-ar fi vorbit Ronald Lee Ridenhour.

Acesta nu a participat la masacrul. Dar, acum un an, în decembrie 1968, soldat demobilizat, se întorcea din Vietnam în Arizona lui natală. Bucuros, fără îndoială, de a se revedea acasă, dar împovărat de mărturisirile pe care i le făcuseră alți militari care, în martie 1968, asistaseră la atrocitățile din satul Song My. Fapt este că și după sesizarea lui justiția militară s-a urnit destul de greu. Scrisoarea în care Ridenhour expunea tot ce aflase — 1 500 de cuvinte — și pe care a adresat-o Casei Albe, Pentagonului, unui număr de peste douăzeci de membri ai Senatului și Camerei Reprezentanților, purta data de 23 martie 1969. Unul singur dintre destinatarii, reprezentantul statului Arizona, Morris Udall, a luat contact cu el («ca să se asigure că nu are de-a face cu un bolnav mintal») — într-atît păreau de neverosimile proporțiile crimei chiar unui congresman care, oricum, trebuie să fi trecut de vîrsta candorilor absolute), apoi a scris secretarului departamentului apărării, Melvin Laird, cerînd deschiderea unei anchete. Acesta i-a răspuns cu relativă promptitudine că serviciile inspecției generale a armatei anchetează. Promptitudinea s-a oprit însă aici: schimbul de scrisori dintre reprezentant și ministru a avut loc în aprilie — dar abia la 5 septembrie un purtător de cuvînt al armatei anunța că un anume locotenent William Calley a fost pus sub acuzare pentru «ofense aduse unor civili» în Vietnam — fără altă precizare. În aceste condiții, declarația purtătorului de cuvînt a trecut aproape neobservată.

Aproape — deoarece presa a întreprins cercetări pe cont propriu. La 12 noiembrie, «Washington Post» relua o informație difuzată de o mică agenție care izbutise să stabilească legătura dintre punerea sub acuzare a locotenentului și dezvăluirile lui Ridenhour. Săptămînalul «Newsweek» publica de asemenea informații în legătură cu ancheta întreprinsă de autoritățile militare. O dată cu intrarea «afacerii Song My» în domeniul public, unii dintre soldații, acum demobilizați, care se aflaseră sub comanda lui Calley și care îi vorbisera lui Ridenhour despre masacrul, și-au confirmat declarațiile în presă. Curînd, relatărilor verbale li s-au adăugat imagini de groază: «Cleveland Plain Dealer», ziar important din Ohio, publica mai multe fotografii făcute de Ronald Haerberle, fotograf profesionist care fusese mobilizat pe lîngă regimentul 20 de infanterie și care a însoțit în martie 1968 detașamentul comandat de Calley. O echipă de televiziune americană transmitea de la Song My convorbiri cu supraviețuitorii și cu locuitorii satelor vecine: «Telespectatorii americani — notează un corespondent străin — au putut vedea pe ecranul lor familial țărani vietnamezi descriînd cu gesturi care n-au nevoie de traducere» cele întîmplate.

Ceea ce a contribuit fără îndoială la un nou acces de furie din partea vicepreședintelui Agnew, care atacase deja nu demult presa televizată și care acum și-a îndreptat fulgerele și împotriva presei scrise. Ceea ce a contribuit mai cu seamă — și cu atît mai mult cu cît recenta zi «M» a exprimat clar ce ampoare ia ostilitatea opiniei publice americane față de războiul din Vietnam — la adoptarea unor atitudini foarte tranșante de către membri ai Congresului, inclusiv republicani. Astfel, în Camera Reprezentanților, William Minshall (Ohio) a sesizat Comisia pentru forțele armate, exprimîndu-și convingerea că, dacă faptele petrecute în primăvara 1968 au putut fi ignorate atîta vreme, înseamnă că s-a procedat în mod

(Continuare în pag. 30)

Autoritățile americane au păstrat tăcerea asupra masacrului de la Song My timp de mai bine de un an și ar fi continuat să tacă, dacă n-ar fi vorbit Ronald Ridenhour...

Una dintre imaginile de groază publicate de «Cleveland Plain Dealer», preluate imediat și reproduse de presa internațională: doi copii sud-vietnamezi, scăpați de la masacrul în masă — unul mai mărișor, ocrotînd pe altul mai mic — aveau să fie și ei ucși de o rafală, la scurt timp după luarea acestei fotografii...

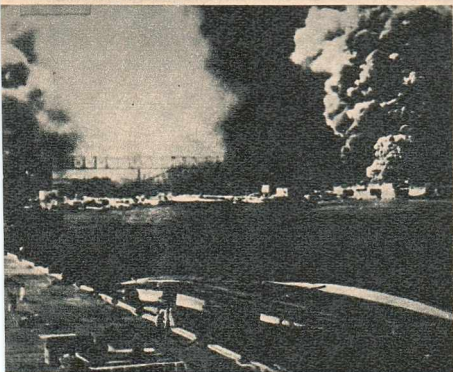
THE SUNDAY TIMES
13 NOVEMBER 1968

Children of the Vietnam massacre

After the picture came the bullets

Saigon denies murder stories

PEARL HARBOUR

7 decembrie 1941. Filmul dramaticei zile ar putea fi împărțit în trei mari episoade: liniștea, atacul și infernul. Ora 7 — în cuprinsul marii baze militare americane din portul Pearl Harbour domnește liniștea obișnuită. Războiul e departe; S.U.A. sînt încă în afara războiului; nimeni nu are nici o grijă; toată lumea ascultă muzica difuzată de postul de radio din Honolulu. Ora 7,55. Un stol de avioane, apărut prin surprindere, lansează sute de bombe deasupra navelor din port, trezind acest colț de lume la o realitate nebănuită — Japonia intra în stare de război cu Statele Unite. Urmează încă un atac. De pe portavioanele japoneze, venite acolo de la o distanță de zece mii de km, fuseseră năpustite asupra bazei americane peste trei sute de bombardiere. Ora 9,45 — atacatorii au dispărut la orizont, lăsînd în urma lor haosul: 18 mari nave militare scufundate sau grav avariate; 350 de avioane distruse; 2 500 de morți. Japonezii înregistrau pierderi minime: 29 de avioane și 55 de ostași lipsă la apel. A doua zi, S.U.A. își anunța intrarea în cel de-al doilea război mondial. La 2 decembrie 1945 Japonia avea să capituleze necondiționat în fața forțelor armate aliate.

Ion MUNTEANU

Stadionul Maracana din Rio de Janeiro — meciul F.C. Santos-Vasco da Gama. Edson Arantes de Nascimento — devenit celebru în întreaga lume sub acest scurt nume: Pele — e purtat în triumf de înfocații săi suporteri după marcarea celui de-al 1 000-lea gol în cariera sa fotbalistică.

ÎNCEPUT DE STAGIUNE

Corespondență de la Z. FLOREA

Este greu de imaginat o stagiune pariziană mai cuminte decît cea actuală. Împuținarea experimentelor care făceau vilvă în anii trecuți se explică prin dorința producătorilor de «a merge la sigur». Cît privește preferințele publicului, ele pot fi apreciate după succesul răsunător al lui Charles Aznavour în seria recitalurilor prezentate la «Olympia», în care și-a menținut stilul binecunoscut fără a miza pe vreo inovație de efect, sau după aparițiile, de fiecare dată însoțite de ovații, ale lui Georges Brassens la «Bobino». În această grupă de spectacole denumite «ușoare» se cuvine a fi menționat debutul lui Michel Simon, la 74 de ani, ca protagonist de music-hall, gen în care el solicită la început «bunăvoința» spectatorilor și este răsplătit cu generozitate de aceștia pentru forța mereu proaspătă a talentului său, ce se afirmă cu vigoare și cu acest prilej inedit.

În paleta extrem de variată a spectacolelor pariziene am considerat explicabil interesul publicului pentru baletul Operei care a prezentat la deschiderea stagiunii (într-o sală neadecvată, deoarece localul Operei era în renovare) mereu iubitul «Lac al lebedelor», sau pentru serile tradiționale de la Comedie Française, care nu vrea să rămînă altceva decît casa

lui Molière, ca și pentru ultima comedie a lui Anouilh, «Cher Antoine», sau comedia «Le Babour» scrisă de Félicien Marceau, cel mai recent laureat al Premiului «Goncourt».

Am reținut de asemeni, din lunga listă a spectacolelor pariziene, «Îngrijitorul» lui Harold Pinter, două piese într-un act de Tennessee Williams (scrise în perioada «Tramvaiului numit dorință»), «Anunțul de la mica publicitate» a Nataliei Ginzburg prezentată în versiune pariziană sub titlul «Tereza» și, deopotrivă, trei piese ale lui Brecht la Théâtre de Ville, Théâtre Gérard Philipe — Saint Denis și Comedie Saint Etienne.

Dacă stagiunea nu a adus pînă acum «lovituri», în schimb debutul ei a fost marcat de un fenomen nou în Franța: apariția unor fundații care strîng sub același acoperiș — la propriu sau la figurat — tot felul de «instituții cu vocație culturală» și-și propun să folosească tehnica de marketing în această «ramură a industriei timpului liber». Să menționăm, de pildă, clubul cultural «Alpha» sau fundația «Sacha Schneider», care încearcă să transpună, la proporții reduse și în condiții specifice, imaginea fundațiilor americane similare Ford sau Rockefeller.

NEW DELHI:
MANEVRELE DREPTEI ÎN IMPAS

Manevrele dreptei congresiste care, la un moment dat, o puseseră pe Indira Gandhi — liderul stîngii din partidul de guvernămînt — într-o stare de dificultate parlamentară s-au soldat cu un eșec. După respingerea motiunii de neîncredere în guvern elaborată de Nijalingappa, președintele C.N.I., și susținută de acel repede format «partid al congresului», gruparea progresistă a C.N.I. a putut demonstra nu numai dreptei din Partidul Congresului Național Indian, dar și partidelor de dreapta și extremă dreaptă, lan Sangh și Swatantra, forța politică a coaliției cu comuniștii, socialiștii și independenții. Ca urmare a puternicului curent de opinie îndreptat împotriva reacțiunii, Indira Gandhi, în colaborare cu reprezentanții grupării de stînga, majoritari în comitetul de lucru pe întreaga Indie al partidului, a putut trece la curățirea conducerii C.N.I. de elementele a căror ripostă agresivă la adresa reformelor democratice devenise periculoasă pentru linia politică unitară a partidului. În acest context se înscrie scoaterea din funcție prin vot unanim în cadrul ședinței comitetului a lui Nijalingappa și a altor zece membri din conducerea partidului. Așadar, forțele progresiste din cadrul și dina-

fața partidului de guvernămînt au demonstrat că mersul evenimentelor poate fi orientat în sensul cerut de reformele democratice, împotriva tuturor obstrucțiilor drepte. De altfel, nu numai în perioada de apogeu a conflictului («excluderea» din partid a Indirei Gandhi, elaborarea motiunii de neîncredere în guvern etc.), observatorul a putut urmări sprijinul politic deschis al populației față de reformele inițiate de primul ministru.

Mă aflu în New Delhi, la aproximativ două luni după votarea legii de naționalizare a principalelor bănci, și am avut ocazia să urmăresc «pe viu» o serie de manifestații populare organizate în vederea sprijinirii reformelor democratice și a adîncirii lor. În perioada cînd lupta dintre stînga și dreapta congresistă se dădea la «scenă deschisă» în parlament, la New Delhi, aceste demonstrații populare mi s-au părut cele mai concludente argumente în sprijinul unei mari realități: legătura strînsă, viabilă, cu stabilirea ecoului imediat, între parlamentarii progresiști și obiectul activității lor — continuarea programului de măsuri menit să ducă în ultimă instanță la ridicarea nivelului de trai al populației.

Radu BUDEANU

CRONICA
DE TREI SECADE

CĂRȚILE ! (1)

Ce-i leagă pe Sartre, Malraux și Mauriac? Îi despart glorie, premii, adoratori, zile, nopți, cancanuri, tot ce e viață literară — ca să nu intrăm în politică, religie și estetică. După război, Sartre a fost nemilos cu Mauriac. Fraza aceea de fier roșu: «Dumnezeu nu e artist, și nici dl. Mauriac... va rămîne. Azi, la 84 de ani, Mauriac — care n-ar accepta cartea lui Sartre «Ființa și neantul» «nici sub amenințarea revolverului» — poate să scrie cu o cruzime divină: «Aș vrea să știu cum îmbătrînește Sartre... Și, deși același Mauriac deplînge că

Malraux n-a luat anul acesta premiul Nobel — fiind «cel mai mare scriitor francez în viață»... — noi știm că între «Thérèse Desqueyroux» și «Condiția umană» e o distanță în ani-lumină, ca între două planete. Iar dacă între Malraux și Sartre există o punte, aici conflictul uman și artistic e și mai dramatic pentru că niciodată unul nu va pași spre celălalt, rămînînd fiecare de o parte și de alta a prăpastiei, în contemplare.

CĂRȚILE ? (2)

Dar vine o clipă — unică, probabil — de grație, de scînteie, de soare, cînd nimic din ceea ce-i opune nu mai contează, cînd tot ce-i literatură dispore o dată cu vanitățile, religiile și antipatiile. Toți trei semnează o cerere adresată președintelui Boliviei pentru a-l grația pe Regis Debray — «Scriitor și gînditor de mare valoare, de o înaltă cînstă intelectuală»... «unul dintre cei mai talentați oameni ai generației sale... condamnat să-și petreacă anii cei

UNUI „ECHILIBRU“

Recent, la o reuniune organizată la Londra pe tema dezarmării, un savant de renume mondial, după ce a constatat că actualele stocuri de arme de distrugere în masă sînt de 10 ori mai mari decît ar fi necesar pentru a anihila întreaga omenire, a exclamat de la tribună: «Vorbec în numele multor savanți cînd afirm că noi nu vrem să lucrăm pentru diavol. Noi vrem să lucrăm pentru omenire». Incidentul exprimă exasperarea celor silii să-și irosească energiile creatoare în absurda cursă a înarmărilor.

Dar o asemenea risipă reprezintă numai un aspect al consecințelor nefaste ale acestei curse. Irosirii de energii și de miliarde i se adaugă acumularea atîtor probleme nerezolvate care creează încordare plină de consecințe. De aceea la dezbaterile problemei dezarmării la O.N.U. și în ecourile provocate de tratativele de la Helsinki în problema limitării armelor strategice, de procesul final al ratificării Tratatului de neproliferare a armelor nucleare, răzbate dorința fermă a opiniei publice mondiale de a vedea angajîndu-se măsuri eficiente și sistematice care să ducă la dezarmarea generală și în primul rînd la dezarmarea nucleară. Nu întîmplător, în discuțiile ce au loc pe continentul nostru în legătură cu măsurile de securitate europeană, apar tot mai des referiri la dezarmare, la măsuri parțiale avînd însă drept țel central tocmai un asemenea rezultat.

În definitiv, dacă pe ordinea de zi a unei conferințe a securității europene urmează să figureze la loc de frunte problema eliminării recurgerii la forță în relațiile internaționale, măsurile parțiale și generale de dezarmare înseamnă tocmai înfăptuirea acestui principiu, transpunerea lui în viață, mai precis, eliminarea tocmai a mijloacelor concrete care permit înfăptuirea politicii de forță.

În ultimul număr al revistei americane «Foreign Affairs», fostul consilier al administrației Kennedy, McGeorge Bundy, într-un articol larg reprodus în presa occidentală, ajunge la concluzia că actuala cursă a înarmărilor «a devenit, din punctul de vedere al realităților vieții internaționale, total inacceptabilă. Noile arme nu asigură nici protecție și nici vreo posibilitate de acțiune în sens politic serios». Găsim aci nu numai o recunoaștere a eșecului încercării de a dobîndi poziții politice favorabile pe calea înarmărilor și a amenințării cu forța, dar, implicit, constatarea că așa-numitul «echilibru al teroarei» trebuie înlocuit cu un echilibru real, al unui sistem de securitate care să garanteze relații normale, pașnice, între state.

Nicolae LUPU

mai frumoși ai vieții în închisoare, privindu-și contemporanii de tot ceea ce le-ar putea da munca sa liberă... Toți trei au de apărut un om, și-l apăra, gîsind deodată în această acțiune — singura definiție, umila și suprema definiție a ceea ce-i unește: «Noi înșine, intelectuali»... scriu cei trei. Noi înșine, intelectuali, știm — cu spaimă și durere — că nu cărțile, nu premiile, nu înnurile de glorie din cronici constituie rațiunea noastră de a fi. Ci apărarea omului, voința de a pune (în discuție) și de a te opune (sentinței). Noi înșine, intelectuali, știm — cu mîndrie, cu bucurie înfricoșată — că a fi intelectual înseamnă ca în ultima clipă, cu spatele la zid și moartea în suflet, să strigi semenilor tăi — «e timpul să vă reamintesc că aparținem umanității, că omul s-a despărțit de animal, și dacă înlănțuim omul revenim la animalitate!» Numai după un asemenea strigăt ai dreptul să mori ca un intelectual.

Radu COSAȘU

evident la o mușamalizare, ca în cazul «beretelor verzi». În Senat, Charles Goodell (New York) a cerut de asemenea comisiei competente să întreprindă o anchetă — și nu numai asupra masacrului de la Song My, ci asupra ansamblului planului «Phoenix», consacrat reprimării activităților civile ale mișcării sud-vietnameze de eliberare.

«Guvernul este hotărât să respecte legile războiului în ordinele date forțelor americane care luptă în Vietnam» — a declarat recent, în legătură cu masacrul de la Song My, ministrul Melvin Laird într-o scrisoare adresată lui William Fulbright, președintele (democrat) al Comisiei senatoriale pentru afacerile externe. Formula, incontestabil solemnă, este însă marcată de un dublu viciu. În primul rând, sună ca o făgăduială pentru viitor — și atunci cum rămîne cu intenția, de atîtea ori afirmată de oficialitățile americane, de a căuta și găsi prin negocieri constructive calea spre pace? În al doilea rând, trece sub tăcere responsabilitatea pentru Song My — și, după numeroase declarații inter-

venite ulterior, acesta nu este, din multe cazuri asemănătoare, decît cel pe care l-a scos la suprafață criza de conștiință a unui fost soldat.

De altfel, în ceea ce privește «afacerea Song My», formulările autorităților militare de la Washington sînt prudente, ale cartierului general american de la Saigon reticente, iar oficialitățile sud-vietnameze, după ce au declarat pur și simplu că la Song My, în martie 1968, «nu s-a întîmplat nimic», polemizează acum între ele. Nu cumva aceste versiuni nuanțat contrazicătoare pregătesc terenul pentru ca tragedia din provincia Quang Ngai să se încheie, într-adevăr, «sacrificînd» eventual pe locotenentul Calley, deferit Curții Marțiale, pe subofițerul David Mitchell, pus și el sub acuzare, poate și pe superiorul ambilor, căpitanul Ernest Medina — în aceleași condiții de vag și ambiguitate ca aracerea «beretelor verzi»? Deși o asemenea cale pare mult mai greu de adoptat în actualele condiții ale sentimentului de consternare și culpabilitate care a cuprins opinia publică americană și a agitației din rîndurile Congresului...

drept cel mai scump film produs vreodată în Iugoslavia și chiar în Europa. La întrebarea dacă pelicula va putea să fie rentabilă, mi s-a răspuns că peste 100 de țări s-au și arătat gata să cumpere filmul, considerîndu-l interesant atît prin dramatismul acțiunii, cît și prin distribuția sa spectaculoasă. Prezența la Sarajevo a marilor actori ce figurează pe generic și sosirea lui Carlo Ponti (fără Sophia Loren, care era bolnavă) au stîrnit un legitim interes din partea admiratorilor. De asemenea, gestul actorului american Yul Brynner care a ținut să plece cu elicopterul la Banja Luka, în semn de compasiune pentru sinistrații acestui oraș distrus recent de un puternic cutremur, a produs aici o impresie profundă.

Acum, ca și în zilele premergătoare sărbătorii naționale, din toate colțurile Iugoslaviei parvin la Belgrad știri despre îndeplinirea înainte de termen a planului anual, despre creșterea producției și productivității muncii, despre ritm și rentabilitate. Industria chimică și cea electro-

tehnică au înregistrat anul acesta niveluri record de dezvoltare. De altfel, după cum rezultă din statistica federală, încă în primele zece luni ale anului 1969 producția industrială iugoslavă a atins un ritm mai înalt decît în oricare din anii precedenți.

Între timp, pe țărmul Adriaticii, la fabrica «Torpedo» din Rijeka se desfășoară intens montarea motoarelor diesel la autoșasiurile «Bucegi», importate din România în virtutea planului de colaborare economică româno-iugoslavă. Pînă în prezent, uzina de la Brașov a livrat 300 de autocamioane fără motor, în cadrul contractului pe 1969. «Sîntem satisfăcuți de colaborarea cu unitățile economice românești și sperăm într-o lărgire a acesteia» — ne-a declarat tovarășa Kata Stankov, care s-a întors zilele acestea la Belgrad, după ce a purtat tratative la Brașov și la București în numele firmei iugoslave «Investimport». Tot la Rijeka s-a deschis joi o expoziție de artă plastică românească, la inaugurarea căreia a asistat și unul dintre artiștii plastici care expun, pictorul Ion Pacea.

BELGRAD

„DAN REPUBLIKE“ — ECOU PRELUNGIT

Corespondență specială de la Dic. BABOIAN

Sărbătorită, potrivit tradiției, fără ostentație, dar sub semnul realizărilor efective în toate domeniile de activitate, Ziua Republicii (Dan Republike) a prilejuit, după cum era de așteptat, încheierea unui bilanț bogat care, la rîndul său, a deschis virtualmente perspectiva unor noi succese.

La Belgrad și în celelalte orașe ale țării iarna s-a instalat, cu și fără zăpadă, rigurile ei fiind îndulcite acum doar de iluminarea festivă a străzilor, ce mai întreține parcă ecoul marii sărbători. În afară de recepția oficială de la Palatul Vecei Federative, nu au avut loc în capitală alte manifestări mai importante. În schimb, festivitățile de la Sarajevo — organizate chiar în Ziua Republicii — au conferit premierei

mondiale a filmului «Bătălia de pe Neretva» o semnificație aparte. La gala oficială au luat parte președintele Iosip Broz Tito și numeroase alte personalități iugoslave. Superfilmul — care evocă epopeea eroică a partizanilor iugoslavi într-unul din momentele cruciale ale luptei împotriva cîmpitorilor fasciști — se bucură de o distribuție de mare anvergură: Yul Brynner, Serghei Bondarciuk, Sylva Koscina, Kurd Jürgens, Hardie Krüger, Franco Nero, Olga Vidov și marii actori iugoslavi Milena Dravici, Bata Jivoinevici, Liubiša Samardjik. Realizat după scenariul și regia lui Velko Bulajič, filmul-mamut a costat, se spune, aproape 30 milioane de dinari noi (3 miliarde dinari vechi), fiind considerat

Decorul specific apropierii sărbătorilor de iarnă și-a făcut de acum apariția la Geneva, chiar înaintea fulgilor de nea...

LONGINES

Linia
și precizia unui
LONGINES
subliniază
personalitatea
dv.

carte

● Așa cum ne-a vestit zilele acestea presa literară, poetul Ion Sofia Manolescu a împlinit 60 de ani. Și tot în aceste zile poetului i-a apărut a cincea carte de poezii: **Până unde pot muri**, care confirmă, încă o dată, prezența unei certe vocații realizate într-o frumoasă și substanțială evoluție lirică (Editura tineretului).

● O bună parte din prozele lui Maria Arsene formează sumarul a două volume, de curind apărute: **Pianoforte și în afară de luni**. Despre literatura lui Maria Arsene s-au exprimat scriitorii ca Mihai Beniuc, Tudor Teodorescu-Braniste, Marcel Breșlașu, Gheorghe Dinu, George Macoveșcu, Miron Radu Paraschivescu... Mai puțin s-a bucurat scrisul său de atenția criticii literare, care — după spusele înșei ale autorului — l-a «omagiat» prin tăcere. Poate că apariția recentă a celor două volume sus-menționate va avea darul să stimuleze interesul criticilor literari asupra îndelungatei activități scriitoricești a lui Maria Arsene. Acesta ar fi, după părerea noastră, nu numai un gest reparator, dar și necesar. Desigur că nu toate paginile scrise de Maria Arsene poartă pecetea transfiguratoare a artei, ele însă sînt mărturia unei prezențe continue pe cîmpul de luptă împotriva forțelor negre, opresoare. Dar în afara laturii ei documentare, proza lui Maria Arsene oferă și realizări, care pot fi declarate, fără a face rabat esteticului, ca existente în sfera literaturii (Editura pentru literatură).

● **Poemul fără flăcări** de G. Georgescu însumează două cicluri de versuri: «Poemul fără flăcări» (1934-1944) și «Copilul floare» (1944-1966). În ciuda titlului, care poate duce în eroare pe un lector grăbit, versurile lui G. Georgescu vădesc sensibilitate și căldură emoțională. Grijă pentru acuratețea expresiei caligrafiază imaginea grațioasă, congruentă, acestui motiv discret (Editura pentru literatură).

● La Editura științifică (col. Mica bibliotecă etică) a apărut cartea **Etica neotomistă** de Miros Liubomira.

● În paginile ultimului număr (7) al revistei **Secolul 20** întîlnim cîteva prestigioase «voci ale poeziei moderne»: Lautréamont, Ezra Pound, Gotfried Benn, T.S. Eliot, Ossip Mandelstam, Umberto Saba. În acest număr se publică ultima parte a romanului **Zgomotul și furia** de William Faulkner și se începe publicarea romanului **Sfîntul la New York** de Leslie Charteris, un maestru al genului «politist». Poate că ar fi fost recomandabilă o prezentare a scriitorului, aceasta și pentru informarea cititorilor, dar și pentru «dansarea» lui prin paginile revistei.

cinema

● **Cînd se aud clopotele**. Eroismul fără bravadă, dramele și răvășirile războiului sînt fixate pe peliculă de un cineast care cunoaște prețul adevăratelor valori umane. Să-i reținem numele: Antun Vrdoljak (R.S.F. Iugoslavia). În distribuție: Boris Buzancic, Pavle Vujisic, Boris Dvornik.

● **Jocul care ucide**. Printre ațitea «femei mai periculoase decît bărbații», «comisari Antonio» și «Ladies Chaplin», filmul lui Sergio Gobbi — cineast francez mai puțin cunoscut publicului nostru — răsare ca un exemplar de frumoasă ținută artistică al genului polișt. Răbdarea și discreția cu care regizorul se apleacă asupra destinelor umane — iată o îndeletnicire cu care nu ne-au prea obișnuit în ultima vreme autorii de

Elsa Martinelli

«pac-pac». Reținem din distribuție prezența a doi mari actori, Pierre Vaneck și Robert Hossein, precum și a frumoasei Elsa Martinelli.

● **Mari cinești pe ecranele noastre**: Michelangelo Antonioni (Blow-up, Noaptea), Luis Bunuel (Viridiana), Stanley Kramer (Corabia nebunilor), Andrzej Wajda (Totul de vinzare), Pierre Etaix (Cît timp ești sănătos), Alfred Hitchcock (La Nord prin Nord-Vest).

● **Credincios actorilor săi**, Jacques Demy i-a ales din nou pe Catherine Deneuve și Marc Michel, interpreții «Umbrelor din Cherbourg», pentru filmul ce-l are în pregătire și care se intitulază **Pielea de mîgar**. Pe generic figurează și numele lui Jacques Perrin.

● Dacă cu sau fără voia dv. ați început să-l uitați pe Bardem, cel care acum cîțiva ani ne-a tulburat cu «Moartea unui ciclist» ori «Strada mare», sau dacă, dimpotrivă, nu vi l-ați scos încă de la inimă, în oricare dintre cazuri, vă recomandăm să vă reîntîlniți cu Juan Antonio Bardem prin intermediul monografiei pe care i-a închinat-o criticul de film Alice Mănoiu. Analiza la obiect este susținută cu seriozitate și nerv publicistic.

plastică

● Realizate la Amsterdam în jurul anului 1680, stampele în culori, prezentate în sala de expoziție a I.R.R.C.S., prezintă regiunile italiene din preajma Alpiilor, așa cum arătau ele în acea epocă, cu orașele, edificiile și privelistile de odinioară.

● **Nicolae Adam** — pictură. După expoziția personală de sculptură și grafică, Nicolae Adam (n. 1936) expune acum la Kalinderu 21 de pinze, corespondențe cromatice ale unor peisaje și flori. Utilizînd pete extinse de culoare, cu tonalități saturate, care prin jocul lor și contrastele luminoase sugerează motivul, artistul realizează cîteva lucrări interesante prin efectul lor decorativ (Slepuri, Pămînt roșu, Flori albastre etc.).

● **Nicolae Sava** — pictură. Pendulînd între abstract și figurativ, Nicolae Sava (n. 1936) practică o pictură fluidă, de sugestie, de reprezentări echivoce, chiar atunci cînd subiectul e numit («Bolnița Coziei», «Moldovița»). „Utilizînd tehnica picturii murale — după cum observă și prefașatorul expoziției — și adevînd-o și din punct de vedere estetic se valetului, pictorul așterne culorile în straturi cu dese reveniri pînă cînd imaginea primește forma definitorie și dă acea impresie de lucru «finisat» și de fapt «trăit» (Kalinderu).

● **Dimitrie Voicu** — ceramică. Nimic extravagant în aceste vase, platouri, boluri sau servicii ale lui D. Voicu. Și totuși o modernitate intrinsecă în formele echilibrate, în ornamentele severe. Alături de

faianță, gresia este materialul preferat al ceramistului, pe care el îl modelează cu măiestrie și-l impo- dobește cu rafinament (Kalinderu).

disc

● **Cei doi Oistrah**, David și Igor, din nou pe același disc: «Concertul pentru vioară și orchestră nr. 3, în Sol major» de W.A. Mozart, lucrare de o deosebită cantabilitate și strălucire a improvizărilor, în interpretarea lui David Oistrach și «Concertul pentru vioară și orchestră nr. 2, în Re minor» de H. Wieniawski, dedicat de compozitor ilustrului violonist Pablo Sarasate, interpretat de Igor Oistrach (Melodia-33 D 06129-30 a).

● **Celebrul violoncelist Enrico Mainardi** interpretează, împreună cu Filarmonica din Berlin și, respectiv, Orchestra simfonică a RTV, «Concertul pentru violoncel și orchestră în Re major, op. 101» de Joseph Haydn și «Concertul pentru violoncel și orchestră în La minor, op. 129» de Robert Schumann. Dirijează Fritz Lehmann (Eterna-8 20 292).

● **Discul «Muzică rusească pentru cor, din sec. XVIII»** poate fi apreciat de iubitorii muzicii corale drept o excepțională întîlnire cu una dintre cele mai reputeate formații din U.R.S.S., **Capela corală republicană rusă**, dirijată de A. Iurlov. Lucrările din vechea muzică corală rusă, cuprinse pe cele două fețe ale discului, adevărate comori redescoperite din creația unor mari maestri ca Berezovski și Bortneanski, sună neașteptat de nou (Melodia — 022907-18).

muzică

● **Violonistul polonez Konstantyn Kulka** este oaspețele Filarmonicii, în compania căreia va interpreta Concertul pentru vioară și orchestră (La minor) de Glazunov. În program mai figurează lucrarea simfonică a lui Ștefan Zoror — «Muzică festivă» și Simfonia a II-a (Re major) de Brahms. Dirijează Mihai Brediceanu (12 și 13 decembrie, Ateneu).

● **Radioteleviziunea** are și ea un oaspete, tot din Polonia, pe dirijorul **Krzysztof Misona**, care și-a alcătuit programul dintr-o lucrare a compatriotului său Krzysztof Penderecki — piesa pentru orchestră de coarde «Threni», inspirată din drama Hiroshimei; Concertul pentru pian și orchestră nr. 2 de Pascal Bentou — solistă, **Sofia Cosma** și Simfonia a III-a de Felix Mendelssohn-Bartholdy (11 decembrie, Studioul de concerte RTV).

● **Un concert «Schubert»** ne oferă cvartetul «Muzica»: **George Hamza** — vioara I, **Constantin Costache** — vioara a II-a, **Ludovic Lang** — violă, **Robert Sladek** — violoncel. Ascultăm Cvartetul nr. 1 (Mi bemol major) și lucrarea postumă Cvartetul nr. 14 (Re minor) cu titlul «Moartea și fata» (10 decembrie, sala mică a Palatului).

Sir John Barbirolli

● **Si la Opera română oaspeți de peste hotare**: basul canadian **Joseph Rouleau** (nu este necunoscut publicului românesc) în «Don Carlos» de Verdi la 8 decembrie; dirijorul iugoslav **Mladen Basic** în «Răpirea din Serai» de Mozart la 7 decembrie.

● La 2 decembrie, Giovanni Battista Barbirolli, pe care lumea muzicală de pe toate continentele îl cunoaște sub titlul nobiliar britanic și numele de **Sir John Barbirolli**, a împlinit 70 de ani. La această vîrstă, Sir John este încă un om tînar, judecînd după prodigioasa activitate artistică pe care o desfășoară ca șef de orchestră. Dacă la vîrsta de 15 ani își mai cîștiga existența cîntînd la violoncel în sălile de cinema și restaurante, la 28 de ani prelua bagheta lui Sir Thomas Beecham la conducerea pretențioasei London Symphony Orchestra, iar în 1936, invitat să conducă un număr de concerte la New York Philharmonic Symphony Orchestra, rămîne aici... zece ani, ca succesor al marelui Toscanini. Printre altele înalte titluri cu care ilustrul muzician a fost distins de-a lungul anilor este și acela de membru de onoare al Academiei de muzică Santa Cecilia din Roma. Prieten al țării noastre, prețioasă prezență la Festivalurile Enescu, Sir John Barbirolli va reveni — foarte probabil — la București în vara viitoare pentru a dirija un concert Beethoven la pupitrul Filarmonicii bucurestene.

teatru

R. Zolla

● **Viraj periculos** de J.B. Priestley la Teatrul «Lucia Sturdza-Bulandra». Fără a fi o pagină reprezentativă din opera marelui dramaturg englez (regent sărbătorit pentru împlinirea a 70 de ani), piesa, abil construită pe coordonate unei intrigi poliștice, sfidează cu violență falsele relații sociale ale high-life-ului englez. Spectacolul oferă surpriza plăcută a debutantului Petre Popescu care a construit un spectacol viu, dinamic, fără ostentația aventurii. Surpriza plăcută este și întîlnirea cu cîțiva actori mai puțin folosiți și care merită citați cu căldură: Anca Veresti, Gina Petrini, Cătălina Pintilie, Emeric Schäffer, Gh. Oancea și Mircea Bașca (ultimii doi cu totul remarcabili).

● **Bandiții din Kardemomme** — un nou excelent spectacol al Teatrului «Tîndărică» — adevărat «musical» imbinînd elemente de mare virtuozitate cu elemente de umor copios în cadrul unui scenariu captivant. Echipa regizoarei Margareta Niculescu face o nouă demonstrație de tehnică și maturitate artistică avînd în rolurile principale pe R. Zolla, Eugenia Dumitriu, Elvira Chladek, Gabriela Mitran, susținute de vocile lui N. Gărdescu, Virginia Romanovski, Mircea Constantinescu etc.

● **Teatrul Național** în turneu în R.S. Cehoslovacă. Cu această ocazie regizorul Horea Popescu realizează un adevărat «triptic» semînd direcția de scenă a celor 3 spectacole aflate în turneu: «Lazio Chirița» (premieră), «Becket» și «Cine ești tu?»

televiziune

Cîteva pagini de muzică autentică, prima secvență a unui nou serial (poate mai bun decît precedentul), reîntîlnire — în împrejurări diferite — cu nu mai puțin de 4 interpreți îndrăgiți din serialul «Forsythe Saga», hochei și fotbal — iată principalele puncte de sprijin ale programelor televizate din zilele următoare:

DUMINICĂ. Interpreți și programul concertului simfonic duminical (înregistrat) obligă: Orchestra simfonică din Boston, dirijorul Charles Münch. Simfonia în Re minor de César Franck (11.15) ● **Fotbal**: Dinamo-Bacău — Rapid (13.30) ● În centrul eferescențului studio ocupat de Realitatea ilustrată, o discuție despre «arti și cibernetică» între Edmond Nicolau, Ion Biberi, Emil Botta (16.30) ● **Emissiunea Film** cu trei stеле a rezervat două spații celor două serii ale filmului lui Aleksandr Zarhi «Anna Karenina» cu Tatiana Samoilova (20.15) ● **Spiciuim**, fără comentarii, din sumarul Galei UNICEF (Paris): Mario del Monaco, Béjart și baletul său, corul românesc «Madrigal», ansamblul polonez «Mazowsze», baletul Oprei gruzine (21.25) ● **Aspecte de la meciul Suedia-Canada** în transmisie directă de la **turneul de hochei de la Moscova** (22.45) ● Din nou sub vraja muzicii: Trio-ul compus din Pablo Casals — violoncel, Alexander Schneider — vioară și Mieczyslaw Nosszowski — pian cu lucrări de Schumann, Couperin, Mendelssohn — Bartholdy (20.00).

LUNI. Primul episod din cele cinci ale serialului «Bilciul desertațiilor». Pe trei dintre interpreți îi cunoaștem din «Forsythe Saga»: Susan Hampshire (neuitata Fleur), John Welsh și Fanny Rowe (20.15) ● **Teme atractive la emisiunea-concurs între metronom și cronometru**: 1) Natura și dragostea în poezia lui Eminescu 2) Mitologia greacă (21.00).

MARȚI. «Ce este memoria?», o temă mereu pasionantă, reluată de emisiunea de știință «Ce știm despre om» (19.30).

MIERCURI. **Televinemateca** ne propune să revedem un răscolitor document cinematografic al unui episod din cel de-al doilea război mondial: «Bătălia pentru apa grea» (20.15) ● **Ov. S. Crohmalniceanu** — gazdă a unei noi ediții a **Salonului literar TV** (22.20).

JOI. Seară de teatru reia un mare succes al scenei românești din ultimele decenii: «Gaițele» de Al. Kirilșescu. Excelentă distribuție

VINERI. Filmul «Unii oameni» ne atrage atenția prin doi dintre interpreți: David Hemmings (Blow-up) și Kenneth More (Jolyon cel tînar din «Forsythe Saga») (20.30).

SÎMBĂȚĂ. Poate că altceva decît «Nu-ți plătesc» de Eduardo de Filippo era mai potrivit pentru invitația televiziunii de a rămîne acasă sîmbăta la o Seară de teatru (20.00).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 49, etapa din 7 decembrie 1969

I. Dinamo Bc-Rapid	1
II. «U» Craiova-F.C. Arges	1
III. Crisul-Steaua	x
IV. Petrolul-Steagul roșu	1
V. «U» Cluj-Jul	1
VI. U.T.A.-Polit.	1
VII. Farul-C.F.R.	1
VIII. Cagliari-Bologna	1
IX. Fiorentina-Inter.	x
X. Lanerossi-Roma	x
XI. Lazio-Napoli	1
XII. Milan-Juventus	2
XIII. Palermo-Sampdoria	x

FLACĂRA ALBUM

Giuliano Gemma (din cind in cind, in unele filme americane apare și cu numele de Montgomery Wood), actor italian specializat în roluri aventuroase (Minunata Angelica, Șeherazada, Un dolar găurit, Pentru încă puțini dolari).

